

Dziennik Urzędowy L 138

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Legislacja

Rocznik 65

17 maja 2022

Spis treści

II Akty o charakterze nieustawodawczym

ROZPORZĄDZENIA

- ★ Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2022/748 z dnia 16 maja 2022 r. wykonujące rozporządzenie Rady (UE) nr 2015/735 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym 1
- ★ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/749 z dnia 8 lutego 2022 r. zmieniające regulacyjne standardy techniczne określone w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2017/2417 w odniesieniu do przejścia na nowe wskaźniki referencyjne stosowane jako odniesienie w niektórych kontraktach pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym ⁽¹⁾ 4
- ★ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/750 z dnia 8 lutego 2022 r. zmieniające regulacyjne standardy techniczne określone w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2015/2205 w odniesieniu do przejścia na nowe wskaźniki referencyjne stosowane jako odniesienie w niektórych kontraktach pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym ⁽¹⁾ 6
- ★ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/751 z dnia 16 maja 2022 r. w sprawie niezatwierdzenia substancji czynnej chloropikryna zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin ⁽¹⁾ 11

DECYZJE

- ★ Decyzja Rady (UE) 2022/752 z dnia 5 kwietnia 2022 r. zmieniająca decyzję 1999/70/WE dotyczącą zewnętrznych biegłych rewidentów krajowych banków centralnych w odniesieniu do zewnętrznych biegłych rewidentów Bank of Greece 13
- ★ Decyzja Rady (WPZiB) 2022/753 z dnia 16 maja 2022 r. zmieniająca decyzję (WPZiB) 2019/938 w sprawie wsparcia procesu budowy zaufania prowadzącego do ustanowienia na Bliskim Wschodzie strefy wolnej od broni jądrowej i wszelkich innych rodzajów broni masowego rażenia 15

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

- ★ Decyzja Rady (WPZiB) 2022/754 z dnia 16 maja 2022 r. zmieniająca decyzję (WPZiB) 2019/797 w sprawie środków ograniczających w celu zwalczania cyberataków zagrażających Unii lub jej państwom członkowskim 16
- ★ Decyzja wykonawcza Rady (WPZiB) 2022/755 z dnia 16 maja 2022 r. wykonująca decyzję (WPZiB) 2015/740 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym 17
- ★ Decyzja Komisji (UE) 2022/756 z dnia 30 września 2021 r. w sprawie środków SA.32014, SA.32015, SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN) wdrożonych przez Włochy i region Sardynii na rzecz przedsiębiorstwa Saremar (notyfikowana jako dokument nr C(2021) 6990) ⁽¹⁾ 19
- ★ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2022/757 z dnia 11 maja 2022 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2021/1182 w odniesieniu do norm zharmonizowanych dotyczących systemów zarządzania jakością, sterylizacji i zastosowania zarządzania ryzykiem do wyrobów medycznych 27

ZALECENIA

- ★ Zalecenie Komisji (UE) 2022/758 z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka, którzy angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) 30

REGULAMINY WEWNĘTRZNE

- ★ Decyzja zarządu nr 28/2022 z dnia 4 kwietnia 2022 r. w sprawie wewnętrznych zasad dotyczących ograniczania niektórych praw osób, których dane dotyczą, w związku z przetwarzaniem danych osobowych w ramach działań prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej 45

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE RADY (UE) 2022/748

z dnia 16 maja 2022 r.

wykonujące rozporządzenie Rady (UE) nr 2015/735 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2015/735 z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 748/2014 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 22 ust. 4,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 7 maja 2015 r. Rada przyjęła rozporządzenie (UE) nr 2015/735.
- (2) Zgodnie z art. 22 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2015/735 Rada przeprowadziła przegląd wykazu osób objętych środkami ograniczającymi, zamieszczonego w załączniku II do tego rozporządzenia.
- (3) Rada uznała, że środki ograniczające wobec jednej z osób wymienionych w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2015/735 należy utrzymać, a wpis dotyczący tej osoby – zaktualizować i zmienić numerację.
- (4) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) 2015/735,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W załączniku II do rozporządzenia (UE) 2015/735 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

⁽¹⁾ Dz.U. L 117 z 8.5.2015, s. 13.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 maja 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES

ZAŁĄCZNIK

W załączniku II do rozporządzenia (UE) 2015/735 tabela otrzymuje brzmienie:

	„Nazwisko	Informacje identyfikacyjne	Przyczyny umieszczenia w wykazie	Data umieszczenia
1.	Michael MAKUEI LUETH	Data urodzenia: 1947 Miejsce urodzenia: Bor, Sudan (obecnie Sudan Południowy); Płeć: mężczyzna	Od 2013 r. Michael Makuei Lueth piastuje stanowisko ministra informacji oraz radiofonii i telewizji; nadal zajmuje to stanowisko w tymczasowym rządzie jedności narodowej. Był on także rzecznikiem delegacji rządu na rozmowy pokojowe w ramach Międzyrządowego Organu ds. Rozwoju w latach 2014–2015 oraz 2016–2018. Makuei utrudniał proces polityczny w Sudanie Południowym, zwłaszcza spowalniając – poprzez wygłaszanie podburzających oświadczeń publicznych – realizację Porozumienia w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym (ARCSS) z sierpnia 2015 r. (zastąpionego we wrześniu 2018 r. Odnowionym porozumieniem w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym (R-ARCSS)); utrudnianie prac wspólnej komisji monitorowania i oceny R-ARCSS (JMEC – której nazwę zmieniono na »zrekonstruowaną JMEC« na podstawie R-ARCSS) oraz utrudnianie utworzenia na mocy ARCSS instytucji sprawiedliwości okresu przejściowego, które także przewidziano w R-ARCSS. Utrudniał także działania regionalnych sił ochrony ONZ. Makuei jest także odpowiedzialny za poważne naruszenia praw człowieka, w tym ograniczanie wolności wypowiedzi.	3.2.2018”

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2022/749**z dnia 8 lutego 2022 r.****zmieniające regulacyjne standardy techniczne określone w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2017/2417 w odniesieniu do przejścia na nowe wskaźniki referencyjne stosowane jako odniesienie w niektórych kontraktach pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 32 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/2417 ⁽²⁾ określono między innymi klasy instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym denominowanych w euro (EUR), funtach szterlingach (GBP) i dolarach amerykańskich (USD), które podlegają obowiązkowi obrotu instrumentami pochodnymi, o którym mowa w art. 28 rozporządzenia (UE) nr 600/2014. Klasy instrumentów denominowanych w GBP i USD stosują jako odniesienie londyńską międzybankową stopę procentową (LIBOR).
- (2) ICE Benchmark Administration, administrator ds. wskaźnika LIBOR, ogłosił, że wartości LIBOR GBP i LIBOR JPY przestaną być publikowane z końcem 2021 r., natomiast publikacja niektórych wartości LIBOR USD zakończy się w czerwcu 2023 r. W dniu 5 marca 2021 r. Urząd Nadzoru Finansowego Zjednoczonego Królestwa (ang. *Financial Conduct Authority*) potwierdził, że wszystkie wartości wskaźnika LIBOR przestaną być udostępniane przez dowolnego administratora lub przestaną być reprezentatywne. Ponadto Komisja, Europejski Bank Centralny pełniący funkcję nadzoru bankowego (nadzór bankowy EBC), Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) i Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) wydali wspólne oświadczenie mające na celu zdecydowane zachęcenie kontrahentów do jak najszybszego, a w każdym razie do dnia 31 grudnia 2021 r., zaprzestania stosowania wszelkich wartości wskaźnika LIBOR, w tym stopy LIBOR USD, jako stopy referencyjnej w nowych umowach.
- (3) Po dniu 31 grudnia 2021 r. kontrahenci nie będą już zatem mogli zawierać kontraktów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako odniesienie LIBOR GBP, ponieważ ten wskaźnik referencyjny przestanie obowiązywać i oczekuje się, że kontrahenci nie będą już zawierać kontraktów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako odniesienie LIBOR USD. W rezultacie oczekuje się, że pozostałe wolumeny transakcji na tych instrumentach pochodnych nie będą istniały lub będą bardzo niskie, podobnie jak ich płynność. To samo dotyczy wolumenu transakcji na tych instrumentach pochodnych, które będą rozliczane przez kontrahentów centralnych (CCP) lub będą przedmiotem obrotu w systemach obrotu, i oczekuje się zmniejszenia wolumenu lub płynności w przypadku instrumentów pochodnych stosujących jako odniesienie LIBOR USD. Okoliczności te uzasadniają zmianę zakresu obowiązku rozliczania, a następnie zmianę rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2205 ⁽³⁾, tak by instrumenty pochodne stosujące jako odniesienie LIBOR GBP i LIBOR USD zostały usunięte z zakresu obowiązku rozliczania. W związku z tym od dnia 3 stycznia 2022 r. klasy instrumentów pochodnych objęte obecnie obowiązkiem obrotu instrumentami pochodnymi, stosujące jako odniesienie LIBOR GBP lub LIBOR USD, nie będą już spełniać warunku określonego w art. 32 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 600/2014 dotyczącego objęcia instrumentów pochodnych obowiązkiem obrotu instrumentami pochodnymi. Te klasy instrumentów pochodnych należy zatem usunąć z zakresu obowiązku obrotu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 84.

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2417 z dnia 17 listopada 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 w sprawie rynków instrumentów finansowych w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących obowiązku obrotu w stosunku do określonych instrumentów pochodnych (Dz.U. L 343 z 22.12.2017, s. 48).

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2205 z dnia 6 sierpnia 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących obowiązku rozliczania (Dz.U. L 314 z 1.12.2015, s. 13).

- (4) Ponieważ z końcem 2021 r. planowano zaprzestanie stosowania LIBOR GBP, oraz zgodnie z oczekiwaniami regulacyjnymi wyrażonymi przez Komisję, nadzór bankowy EBC, ESMA i EUNB kontrahenci mają jak najszybciej zaprzestać stosowania jakichkolwiek wartości wskaźnika LIBOR jako stopy referencyjnej w nowych umowach, a w każdym razie do dnia 31 grudnia 2021 r., oczekuje się, że odchodzenie od instrumentów pochodnych na stopę procentową stosujących jako odniesienie LIBOR nastąpi szybko. Oczekuje się natomiast, że po dniu 31 grudnia 2021 r. kontrahenci będą przeprowadzać transakcje na innych instrumentach pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako odniesienie stopy wolne od ryzyka dla GBP lub USD. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie niezwłocznie po jego opublikowaniu.
- (5) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie delegowane (UE) 2017/2417.
- (6) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowi projekt regulacyjnych standardów technicznych przedłożony Komisji przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA).
- (7) ESMA przeprowadził otwarte konsultacje publiczne na temat projektu regulacyjnych standardów technicznych, który stanowi podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych kosztów i korzyści oraz zwrócił się o opinię do Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych ustanowionej na podstawie art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 ⁽⁴⁾,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiana w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2017/2417

W załączniku do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/2417 skreśla się table 2 i 3.

Artykuł 2

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 lutego 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2022/750**z dnia 8 lutego 2022 r.****zmieniające regulacyjne standardy techniczne określone w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2015/2205 w odniesieniu do przejścia na nowe wskaźniki referencyjne stosowane jako odniesienie w niektórych kontraktach pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/2205 ⁽²⁾ określono między innymi klasy instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym denominowanych w euro (EUR), funtach szterlingach (GBP), jenach japońskich (JPY) i dolarach amerykańskich (USD), które podlegają obowiązkowi rozliczania. Klasy te obejmują jedną klasę instrumentów pochodnych denominowanych w euro, która stosuje jako wskaźnik referencyjny stopę EONIA (Euro Overnight Index Average), a także kilka klas instrumentów pochodnych denominowanych w GBP, JPY lub USD, które stosują jako wskaźnik referencyjny stopę LIBOR (London Inter-Bank Offered Rate), podczas gdy EONIA i LIBOR są dwoma wskaźnikami referencyjnymi, które mają zostać wycofane.
- (2) Instytut Europejskich Rynków Pieniężnych (European Money Markets Institute), administrator stopy EONIA, poinformował, że EONIA przestanie być stosowana z końcem 2021 r. Podobnie ICE Benchmark Administrator, administrator stopy LIBOR, poinformował, że zaprzestanie opracowywania LIBOR GBP, LIBOR JPY i niektórych ustalonych stóp LIBOR USD również z końcem 2021 r., natomiast publikacja wszystkich pozostałych wartości LIBOR USD zakończy się w czerwcu 2023 r. W dniu 5 marca 2021 r. Urząd Nadzoru Finansowego (Financial Conduct Authority) ze Zjednoczonego Królestwa potwierdził, że wszystkie wartości LIBOR przestaną być udostępniane przez wszystkich administratorów lub nie będą już reprezentatywne. Ponadto Komisja, Europejski Bank Centralny w swojej funkcji nadzoru bankowego (nadzór bankowy EBC), Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) i Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) wydali wspólne oświadczenie, aby zdecydowanie zachęcić kontrahentów do jak najszybszego, a w każdym razie do dnia 31 grudnia 2021 r., zaprzestania stosowania wszelkich wartości LIBOR, w tym stopy LIBOR USD, jako stopy referencyjnej w nowych umowach.
- (3) Po dniu 31 grudnia 2021 r. kontrahenci nie będą już zatem mogli zawierać instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które stosują jako wskaźnik referencyjny EONIA, LIBOR GBP lub LIBOR JPY, ponieważ wskaźniki te zostaną wycofane, a także oczekuje się, że nie będą już zawierać instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako wskaźnik referencyjny LIBOR USD. W tym dniu nie będzie zatem żadnego wolumenu ani płynności instrumentów pochodnych stosujących jako wskaźnik referencyjny EONIA, LIBOR GBP lub LIBOR JPY, podobnie transakcje te nie będą już rozliczane przez kontrahentów centralnych (CCP). W tym samym dniu nie powinno również już być istotnej płynności w odniesieniu do instrumentów pochodnych stosujących jako wskaźnik referencyjny LIBOR USD. W związku z tym klasy instrumentów pochodnych obecnie objętych obowiązkiem rozliczania i stosujących jako wskaźnik referencyjny EONIA, LIBOR GBP lub LIBOR JPY, nie będą już spełniać dwóch warunków objęcia obowiązkiem rozliczania określonych w rozporządzeniu (UE) nr 648/2012, tj. posiadania wystarczającego poziomu płynności i rozliczania przez posiadającego zezwolenie lub uznanego kontrahenta centralnego, podczas gdy klasy instrumentów pochodnych obecnie objęte obowiązkiem rozliczania i stosujące jako wskaźnik referencyjny z LIBOR USD nie będą już spełniać jednego z warunków objęcia obowiązkiem rozliczania określonych w rozporządzeniu (UE) nr 648/2012, tj. posiadania wystarczającego poziomu płynności. Klasy te powinny zatem zostać wyłączone z zakresu obowiązku rozliczania.
- (4) Organy regulacyjne i uczestnicy rynku pracują nad wyznaczeniem zamienników wycofywanych stóp dla tych walut, a w szczególności nad wyznaczeniem nowych stóp wolnych od ryzyka, które są obecnie stosowane jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych. W szczególności dla EUR, USD, GBP i JPY są już obliczane odpowiednio krótkoterminowa stopa procentowa dla euro (euro short-term rate, €STR), Secured Overnight Financing Rate (SOFR), Sterling Overnight Index Average (SONIA) i Tokyo Overnight Average Rate (TONA). Zwłaszcza w odniesieniu do pozagiełdowego rynku instrumentów pochodnych oznacza to obecnie, że instrumenty pochodne na stopę procentową będące przedmiotem obrotu

⁽¹⁾ Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1.⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2205 z dnia 6 sierpnia 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących obowiązku rozliczania (Dz.U. L 314 z 1.12.2015, s. 13).

poza rynkiem regulowanym stosujące jako wskaźnik referencyjny €STR, SOFR, SONIA i TONA, są przedmiotem obrotu prowadzonego przez kontrahentów i są rozliczane przez niektórych kontrahentów centralnych.

- (5) ESMA został powiadomiony o klasach instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako wskaźnik referencyjny €STR, SOFR, SONIA lub TONA, w odniesieniu do których niektórzy kontrahenci centralni uzyskali zezwolenie na rozliczanie. W odniesieniu do każdej z tych klas ESMA ocenił kryteria, które są niezbędne do objęcia ich obowiązkiem rozliczania, w tym poziom standaryzacji, wolumen i płynność, a także dostępność informacji o wycenie. Mając na uwadze nadrzędny cel, jakim jest ograniczenie ryzyka systemowego, ESMA określił klasy instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako wskaźnik referencyjny niektóre z tych stóp wolnych od ryzyka, które to klasy powinny podlegać obowiązkowi rozliczania zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu (UE) nr 648/2012. Klasy te powinny zatem zostać włączone w zakres obowiązku rozliczania.
- (6) Na ogół różni kontrahenci potrzebują różnych okresów czasu na wprowadzenie niezbędnych uzgodnień umożliwiających rozpoczęcie rozliczania ich instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym podlegających obowiązkowi rozliczania. W tym przypadku kontrahenci mieli jednak czas na przygotowanie się do zmiany wskaźników referencyjnych oraz do planowanego zaprzestania stosowania EONIA, LIBOR EUR, LIBOR GBP lub LIBOR JPY z końcem 2021 r., w tym w odniesieniu do ich uzgodnień rozliczeniowych. W przypadku kontrahentów już podlegających obowiązkowi rozliczania i rozliczających instrumenty pochodne na stopę procentową będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym denominowane w EUR lub GBP rozliczanie klas instrumentów pochodnych stosujących jako wskaźnik referencyjny nowe stopy wolne od ryzyka w tych walutach nie wymaga istotnych (a nawet żadnych) zmian, w ich kontraktach rozliczeniowych lub procesach rozliczeniowych. W przypadku gdy kontrahenci mają uzgodnienia rozliczeniowe służące rozliczaniu instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym denominowanych w EUR lub GBP, wówczas rozliczanie instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako wskaźnik referencyjny stopy wolne od ryzyka w tych walutach nie wymaga ustanowienia i wdrożenia nowych uzgodnień rozliczeniowych, jak miało to miejsce w przypadku, gdy po raz pierwszy rozpoczęli rozliczanie instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym denominowanych w tych walutach. Ponieważ rozliczanie instrumentów pochodnych stosujących jako wskaźnik referencyjny nowe stopy wolne od ryzyka jest częścią szerszych prac przygotowawczych do przejścia z EONIA i LIBOR na nowe wskaźniki referencyjne, nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowych etapów w celu zapewnienia uporządkowanego i terminowego wdrożenia tego obowiązku. Zmiany wprowadzone w celu wprowadzenia nowych klas instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako wskaźnik referencyjny stopy wolne od ryzyka i denominowanych w EUR i GBP, powinny zacząć obowiązywać od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- (7) Po wspólnym oświadczeniu Komisji, ESMA, nadzoru bankowego EBC i EUNB, które miało na celu zdecydowane zachęcenie kontrahentów do jak najszybszego, a w każdym razie do dnia 31 grudnia 2021 r., zaprzestania stosowania jakichkolwiek wartości LIBOR jako stopy referencyjnej w nowych kontraktach, kontrahenci musieli zaplanować zakończenie okresu, w którym mogli stosować w swoich transakcjach LIBOR USD jako wskaźnik referencyjny, w tym w odniesieniu do swoich uzgodnień rozliczeniowych. Te same względy dotyczące zdolności kontrahentów posiadających uzgodnienia rozliczeniowe w celu rozliczania instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym denominowanych w określonej walucie w celu dostosowania ich w raczej dość krótkim czasie do rozliczania instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako wskaźnik referencyjny stopy wolne od ryzyka w tej samej walucie mają również zastosowanie do USD, ale niektóre dodatkowe elementy oznaczają, że ich przygotowania są mniej zaawansowane w odniesieniu do USD. W szczególności kontrahenci centralni nie powiadomili jeszcze, kiedy przekształcą rozliczane obecnie instrumenty pochodne na stopę procentową będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujące jako wskaźnik referencyjny LIBOR USD w instrumenty pochodne na stopę procentową będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujące jako wskaźnik referencyjny SOFR, a także nie jest jeszcze jasne, w jaki sposób obowiązkowe rozliczanie tych instrumentów pochodnych zostanie dostosowane na rynku krajowym. Ta dodatkowo skomplikowana sytuacja oznacza, że kontrahenci potrzebują więcej czasu na przygotowanie się do spełniania obowiązku rozliczania instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako wskaźnik referencyjny stopę wolną od ryzyka w USD, a zatem istnieje potrzeba przewidzenia dodatkowego czasu na stopniowe wprowadzenie w życie tego obowiązku w sposób uporządkowany i terminowy. Zmiany wprowadzone w celu wprowadzenia nowej klasy instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosujących jako wskaźnik referencyjny stopę wolną od ryzyka denominowanych w USD, powinny zacząć obowiązywać od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- (8) Planowane zaprzestanie stosowania EONIA, LIBOR GBP i LIBOR JPY zaplanowano na koniec 2021 r. w taki sposób, że od dnia 3 stycznia 2022 r. nie ma być już możliwe prowadzenie obrotu instrumentami pochodnymi na stopę procentową będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym ani rozliczanie tych instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym. Podobnie, zgodnie ze wspólnym oświadczeniem Komisji, ESMA, nadzoru bankowego EBC i EUNB, które miało na celu zdecydowane zachęcenie kontrahentów do jak najszybszego, a w każdym razie do dnia 31 grudnia 2021 r., zaprzestania stosowania jakichkolwiek wartości LIBOR jako stopy referencyjnej w nowych kontraktach, oczekuje się, że od dnia 3 stycznia 2022 r. kontrahenci nie będą prowadzić obrotu instrumentami pochodnymi na stopę procentową będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosującymi jako wskaźnik referencyjny LIBOR USD, ani nie będą ich rozliczać. Zamiast tego od dnia 3 stycznia 2022 r. kontrahenci będą prowadzić obrót innymi instrumentami pochodnymi na stopę procentową będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, w szczególności instrumentami pochodnymi na stopę procentową będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym stosującymi jako wskaźnik referencyjny stopy wolne od ryzyka, lub będą rozliczać takie instrumenty. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie niezwłocznie po jego opublikowaniu.

- (9) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie delegowane (UE) 2015/2205.
- (10) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowi projekt regulacyjnych standardów technicznych przedłożony Komisji przez ESMA.
- (11) ESMA przeprowadził otwarte konsultacje publiczne na temat projektu regulacyjnych standardów technicznych, który stanowi podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych związanych z nim kosztów i korzyści oraz zwrócił się o opinię do Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych powołanej na mocy art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 ⁽³⁾ i skonsultował się z Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiany w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2015/2205

W rozporządzeniu delegowanym (UE) 2015/2205 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w odniesieniu do kontraktów dotyczących klasy instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym wymienionych w załączniku w wierszach D.4.1 oraz D.4.2 tabli 4 obowiązek rozliczania w odniesieniu do takich kontraktów staje się skuteczny od dnia 18 maja 2022 r.

1b. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w odniesieniu do kontraktów dotyczących klasy instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym wymienionych w załączniku w wierszu D.4.3 tabli 4 obowiązek rozliczania w odniesieniu do takich kontraktów staje się skuteczny od dnia 18 sierpnia 2022 r.”;

b) ust. 2 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W drodze odstępstwa od przepisów ust. 1, 1a i 1b w odniesieniu do kontraktów dotyczących klasy instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym wymienionych w załączniku i zawartych pomiędzy kontrahentami należącymi do tej samej grupy oraz jeżeli jeden kontrahent posiada siedzibę w państwie trzecim, a drugi kontrahent posiada siedzibę w Unii, obowiązek rozliczania staje się skuteczny:

a) dnia 30 czerwca 2022 r., w przypadku gdy nie przyjęto decyzji dotyczącej równoważności na podstawie art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 648/2012, do celów art. 4 tego rozporządzenia, dotyczącej kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym wymienionych w załączniku do niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do danego państwa trzeciego;

b) w przypadku gdy przyjęto decyzję dotyczącą równoważności na podstawie art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 648/2012, do celów art. 4 tego rozporządzenia, dotyczącą kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym wymienionych w załączniku do niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do danego państwa trzeciego, od późniejszej z następujących dat:

(i) 60 dni od daty wejścia w życie decyzji w sprawie równoważności przyjętej na podstawie art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 648/2012, do celów art. 4 tego rozporządzenia, dotyczącej kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym wymienionych w załączniku do niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do danego państwa trzeciego;

(ii) daty, od której obowiązek rozliczania staje się skuteczny zgodnie z ust. 1.”;

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, 1a, 1b i 2, w odniesieniu do kontraktów dotyczących klasy instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym wymienionych w załączniku obowiązek rozliczania staje się skuteczny od dnia 18 lutego 2022 r., jeźeli spełnione s ą następujące warunki:

a) obowiązek rozliczania nie został uruchomiony do dnia 18 lutego 2021 r.;

b) kontrakty poddano nowacji wyłącznie w celu zastąpienia kontrahenta mającego siedzibę w Zjednoczonym Królestwie kontrahentem mającym siedzibę w państwie członkowskim.”.

2) załącznik zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Węjsie w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 lutego 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

„ZAŁĄCZNIK

Klasy instrumentów pochodnych na stopę procentową będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym podlegających obowiązkowi rozliczania

Tabela 1

Klasy swapów bazowych

Ref.	Rodzaj	Indeks referencyjny	Waluta rozliczeniowa	Okres zapadalności	Rodzaj waluty rozliczeniowej	Opcjonalność	Rodzaj kwoty referencyjnej
A.1.1	Bazowy	EURIBOR	EUR	28D-50Y	Jedna waluta	Nie	Stały lub zmienny

Tabela 2

Klasy swapów stóp procentowych stałych do zmiennych

Ref.	Rodzaj	Indeks referencyjny	Waluta rozliczeniowa	Okres zapadalności	Rodzaj waluty rozliczeniowej	Opcjonalność	Rodzaj kwoty referencyjnej
A.2.1	Stały do zmiennego	EURIBOR	EUR	28D-50Y	Jedna waluta	Nie	Stały lub zmienny

Tabela 3

Klasy kontraktów terminowych na stopę procentową

Ref.	Rodzaj	Indeks referencyjny	Waluta rozliczeniowa	Okres zapadalności	Rodzaj waluty rozliczeniowej	Opcjonalność	Rodzaj kwoty referencyjnej
A.3.1	FRA	EURIBOR	EUR	3D-3Y	Jedna waluta	Nie	Stały lub zmienny

Tabela 4

Klasy jednodniowych transakcji swap na rynku międzybankowym

Ref.	Rodzaj	Indeks referencyjny	Waluta rozliczeniowa	Okres zapadalności	Rodzaj waluty rozliczeniowej	Opcjonalność	Rodzaj kwoty referencyjnej
A.4.2	OIS	FedFunds	USD	7D-3Y	Jedna waluta	Nie	Stały lub zmienny
D.4.1	OIS	€STR	EUR	7D-3Y	Jedna waluta	Nie	Stały lub zmienny
D.4.2	OIS	SONIA	GPB	7D-50Y	Jedna waluta	Nie	Stały lub zmienny
D.4.3	OIS	SOFR	USD	7D-3Y	Jedna waluta	Nie	Stały lub zmienny”

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2022/751**z dnia 16 maja 2022 r.****w sprawie niezatwierdzenia substancji czynnej chloropikryna zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 13 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 21 grudnia 2014 r., na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, przedsiębiorstwo European Chloropicrin Group (ECG) przedłożyło Zjednoczonemu Królestwu („państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy”) wniosek o zatwierdzenie substancji czynnej chloropikryna.
- (2) Na podstawie art. 9 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy powiadomiło w dniu 18 czerwca 2014 r. wnioskodawcę, pozostałe państwa członkowskie, Komisję i Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności („Urząd”) o spełnieniu kryteriów formalnych wniosku.
- (3) Wpływ wspomnianej substancji czynnej na zdrowie ludzi i zwierząt oraz na środowisko został poddany ocenie na podstawie art. 11 ust. 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 w odniesieniu do zastosowania proponowanego przez wnioskodawcę. W dniu 12 grudnia 2017 r. państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy przedłożyło Komisji i Urzędowi projekt sprawozdania z oceny.
- (4) Na podstawie art. 12 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia Urząd rozesłał projekt sprawozdania z oceny otrzymany od państwa członkowskiego pełniącego rolę sprawozdawcy do wnioskodawcy i pozostałych państw członkowskich oraz zorganizował konsultacje publiczne na jego temat.
- (5) Na podstawie art. 12 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 Urząd zwrócił się do wnioskodawcy o przedłożenie dodatkowych informacji państwom członkowskim, Komisji i Urzędowi.
- (6) Podczas procesu wzajemnej oceny, w związku z powiadomieniem przez Zjednoczone Królestwo o zamiarze wystąpienia z Unii zgodnie z art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, Włochy przejęły w czerwcu 2019 r. odpowiedzialność za tę substancję czynną jako państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy.
- (7) Ocenę dodatkowych informacji dokonaną przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy przedłożono Urzędowi w formie zaktualizowanego projektu sprawozdania z oceny.
- (8) Projekt sprawozdania z oceny został zweryfikowany przez państwa członkowskie i Urząd. W dniu 30 stycznia 2020 r. Urząd przedstawił Komisji wnioski ⁽²⁾ w sprawie oceny ryzyka stwarzanego przez substancję czynną chloropikryna.
- (9) We wnioskach Urząd wskazał, że na podstawie dostępnych informacji nie jest w stanie sfinalizować oceny ryzyka dla konsumentów, operatorów, pracowników, osób postronnych i mieszkańców, oraz określił potencjalne obawy dotyczące wód podziemnych, makro- i mikroorganizmów glebowych oraz żyjących w glebie stawonogów niebędących przedmiotem zwalczania.
- (10) Ponadto nie można było sfinalizować oceny ryzyka dla organizmów wodnych, pszczoł, żyjących na liściach stawonogów niebędących przedmiotem zwalczania, dżdżownic i roślin lądowych niebędących przedmiotem zwalczania.

⁽¹⁾ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.⁽²⁾ Dziennik EFSA 2020, 18(3):6028, „Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance chloropicrin” (Wnioski z wzajemnej weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy, dotyczącej substancji czynnej chloropikryna). doi:10.2903/j.efsa.2020.6028.

- (11) Komisja zwróciła się do wnioskodawcy o przedstawienie uwag do wniosków Urzędu oraz, zgodnie z art. 13 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, do projektu sprawozdania z przeglądu. Wnioskodawca przedstawił uwagi, które zostały dokładnie przeanalizowane.
- (12) W dniu 22 października 2021 r. Komisja przedstawiła Stałemu Komitetowi ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz sprawozdanie z przeglądu oraz projekt niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do niezatwierdzenia substancji czynnej chloropikryna. Komisja zauważyła, że nie udało się rozwiązać obaw wskazanych przez Urząd i że w związku z tym nie można stwierdzić, iż kryteria zatwierdzenia zostały spełnione.
- (13) Pismem z dnia 18 stycznia 2022 r. wnioskodawca wycofał wniosek o zatwierdzenie chloropikryny. Nie należy zatem zatwierdzać chloropikryny.
- (14) Niniejsze rozporządzenie nie wyklucza możliwości złożenia nowego wniosku dotyczącego zatwierdzenia chloropikryny na podstawie art. 7 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009.
- (15) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Niezatwierdzenie substancji czynnej

Nie zatwierdza się substancji czynnej chloropikryna.

Artykuł 2

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 maja 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

DECYZJE

DECYZJA RADY (UE) 2022/752

z dnia 5 kwietnia 2022 r.

zmieniająca decyzję 1999/70/WE dotyczącą zewnętrznych biegłych rewidentów krajowych banków centralnych w odniesieniu do zewnętrznych biegłych rewidentów Bank of Greece

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Protokół nr 4 w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, załączony do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art 27.1,

uwzględniając zalecenie Europejskiego Banku Centralnego z dnia 17 lutego 2022 r. udzielone Radzie Unii Europejskiej w sprawie zewnętrznych biegłych rewidentów Bank of Greece (EBC/2022/3) ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Sprawozdania finansowe Europejskiego Banku Centralnego (EBC) i krajowych banków centralnych państw członkowskich, których walutą jest euro, podlegają badaniu prowadzonemu przez niezależnych zewnętrznych biegłych rewidentów rekomendowanych przez Radę Prezesów EBC i zatwierdzanych przez Radę Unii Europejskiej.
- (2) Mandat obecnego zewnętrznego biegłego rewidenta Bank of Greece, firmy Deloitte Certified Public Accountants S. A., wygaśnie po przeprowadzeniu badania za rok obrachunkowy 2021. Niezbędne jest zatem wyznaczenie zewnętrznego biegłego rewidenta na okres od roku obrachunkowego 2022.
- (3) Na swojego zewnętrznego biegłego rewidenta na lata obrachunkowe 2022–2026 – z możliwością przedłużenia mandatu na lata obrachunkowe 2027 i 2028 – Bank of Greece wybrał firmę Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants S.A.
- (4) Rada Prezesów EBC zaleciła wyznaczenie firmy Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants S.A. na zewnętrznego biegłego rewidenta Bank of Greece na lata obrachunkowe 2022–2026 z możliwością przedłużenia mandatu na lata obrachunkowe 2027 i 2028.
- (5) Decyzję Rady 1999/70/WE ⁽²⁾ należy zmienić stosownie do zalecenia Rady Prezesów EBC,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Art. 1 ust. 12 decyzji 1999/70/WE otrzymuje brzmienie:

„12. Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants S.A. zostaje niniejszym zatwierdzona jako zewnętrzny biegły rewident Bank of Greece na lata obrachunkowe 2022–2026.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja staje się skuteczna z dniem jej notyfikacji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 102 z 2.3.2022, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja Rady 1999/70/WE z dnia 25 stycznia 1999 r. dotycząca zewnętrznych biegłych rewidentów krajowych banków centralnych (Dz.U. L 22 z 29.1.1999, s. 69).

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Europejskiego Banku Centralnego.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 5 kwietnia 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
B. LE MAIRE

DECYZJA RADY (WPZiB) 2022/753**z dnia 16 maja 2022 r.****zmieniająca decyzję (WPZiB) 2019/938 w sprawie wsparcia procesu budowy zaufania prowadzącego do ustanowienia na Bliskim Wschodzie strefy wolnej od broni jądrowej i wszelkich innych rodzajów broni masowego rażenia**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 6 czerwca 2019 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2019/938 ⁽¹⁾.
- (2) Decyzja (WPZiB) 2019/938 przewiduje 36-miesięczny okres realizacji działań, o których mowa w art. 1, od daty zawarcia umowy o finansowaniu, o której mowa w art. 3 ust. 3 przedmiotowej decyzji.
- (3) Partner wykonawczy, Instytut Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Badań nad Rozbrojeniem (UNIDIR), zwrócił się z wnioskiem o przedłużenie tego okresu realizacji o 12 miesięcy – do dnia 10 lipca 2023 r., ze względu na spowodowane pandemią COVID-19 opóźnienie w realizacji działań w ramach projektu prowadzonych na mocy decyzji (WPZiB) 2019/938.
- (4) Kontynuowanie działań, o których mowa w art. 1 decyzji (WPZiB) 2019/938, do dnia 10 lipca 2023 r. nie ma żadnych skutków dla zasobów finansowych do dnia 10 lipca 2023 r.
- (5) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję (WPZiB) 2019/938,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Art. 5 ust. 2 decyzji (WPZiB) 2019/938 otrzymuje brzmienie:

„2. Niniejsza decyzja wygasa z dniem 10 lipca 2023 r.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 maja 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2019/938 z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie wsparcia procesu budowy zaufania prowadzącego do ustanowienia na Bliskim Wschodzie strefy wolnej od broni jądrowej i wszelkich innych rodzajów broni masowego rażenia (Dz.U. L 149 z 7.6.2019, s. 63).

DECYZJA RADY (WPZiB) 2022/754**z dnia 16 maja 2022 r.****zmieniająca decyzję (WPZiB) 2019/797 w sprawie środków ograniczających w celu zwalczania cyberataków zagrażających Unii lub jej państwom członkowskim**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 17 maja 2019 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2019/797 ⁽¹⁾.
- (2) Decyzję (WPZiB) 2019/797 stosuje się do dnia 18 maja 2022 r. Z przeglądu tej decyzji wynika, że jej ważność należy przedłużyć do dnia 18 maja 2025 r., a obowiązywanie określonych w niej środków ograniczających należy przedłużyć do dnia 18 maja 2023 r.
- (3) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję (WPZiB) 2019/797,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Art. 10 decyzji (WPZiB) 2019/797 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 10

Niniejszą decyzję stosuje się do dnia 18 maja 2025 r. Jest ona poddawana stałemu przeglądowi. Środki określone w art. 4 i 5 stosuje się do osób fizycznych i prawnych, podmiotów i organów wymienionych w załączniku do dnia 18 maja 2023 r.”.

Artykuł 2Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 maja 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2019/797 z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie środków ograniczających w celu zwalczania cyberataków zagrażających Unii lub jej państwom członkowskim (Dz.U. L 129I z 17.5.2019, s. 13).

DECYZJA WYKONAWCZA RADY (WPZiB) 2022/755**z dnia 16 maja 2022 r.****wykonująca decyzję (WPZiB) 2015/740 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 31 ust. 2,

uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2015/740 z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym, uchylającą decyzję 2014/449/WPZiB ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 9 ust. 2,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 7 maja 2015 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2015/740.
- (2) Zgodnie z art. 12 ust. 2 decyzji (WPZiB) 2015/740 Rada przeprowadziła przegląd wykazu osób objętych środkami ograniczającymi, zamieszczonego w załączniku II do tej decyzji.
- (3) Rada stwierdziła, że należy utrzymać środki ograniczające wobec jednej osoby wymienionej w załączniku II do decyzji (WPZiB) 2015/740 oraz że należy zaktualizować wpis dotyczący tej osoby i zmienić numerację.
- (4) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję (WPZiB) 2015/740,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W załączniku II do decyzji (WPZiB) 2015/740 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji.

*Artykuł 2*Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 maja 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2015/740 z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym, uchylająca decyzję 2014/449/WPZiB (Dz.U. L 117 z 8.5.2015, s. 52).

ZAŁĄCZNIK

W załączniku II do decyzji (WPZiB) 2015/740 tabela otrzymuje brzmienie:

	Nazwisko	Informacje identyfikacyjne	Przyczyny umieszczenia w wykazie	Data umieszczenia
„1.	Michael MAKUEI LUETH	Data urodzenia: 1947 Miejsce urodzenia: Bor, Sudan (obecnie Sudan Południowy); Płeć: mężczyzna	Od 2013 r. Michael Makuei Lueth piastuje stanowisko ministra informacji oraz radiofonii i telewizji; nadal zajmuje to stanowisko w tymczasowym rządzie jedności narodowej. Był on także rzecznikiem delegacji rządu na rozmowy pokojowe w ramach Międzyrządowego Organu ds. Rozwoju w latach 2014–2015 oraz 2016–2018. Makuei utrudniał proces polityczny w Sudanie Południowym, zwłaszcza spowalniając – poprzez wygłaszanie podburzających oświadczeń publicznych – realizację Porozumienia w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym (ARCSS) z sierpnia 2015 r. (zastąpionego we wrześniu 2018 r. Odnowionym porozumieniem w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym (R-ARCSS)); utrudnianie prac wspólnej komisji monitorowania i oceny R-ARCSS (JMEC – której nazwę zmieniono na »zrekonstruowaną JMEC« na podstawie R-ARCSS) oraz utrudnianie utworzenia na mocy ARCSS instytucji sprawiedliwości okresu przejściowego, które także przewidziano w R-ARCSS. Utrudniał także działania regionalnych sił ochrony ONZ. Makuei jest także odpowiedzialny za poważne naruszenia praw człowieka, w tym ograniczanie wolności wypowiedzi.	3.2.2018”

DECYZJA KOMISJI (UE) 2022/756**z dnia 30 września 2021 r.****w sprawie środków SA.32014, SA.32015, SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN) wdrożonych przez
Włochy i region Sardynii na rzecz przedsiębiorstwa Saremar***(notyfikowana jako dokument nr C(2021) 6990)***(Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag ⁽¹⁾ zgodnie z przywołanymi powyżej artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W dniu 6 sierpnia 1999 r. Komisja postanowiła wszcząć postępowanie określone w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) w sprawie pomocy wypłaconej na podstawie początkowych zamówień publicznych na usługi („początkowe umowy”) na rzecz sześciu przedsiębiorstw, które w tamtym czasie składały się na grupę Tirrenia ⁽²⁾.
- (2) Na etapie postępowania władze włoskie wystąpiły o podzielenie sprawy grupy Tirrenia w taki sposób, aby można było się skoncentrować na wydaniu ostatecznej decyzji dotyczącej jedynie Tirrenia di Navigazione („Tirrenia”). Wniosek ten wynikał z zamiaru przystąpienia przez władze włoskie do prywatyzacji grupy, poczynając od przedsiębiorstwa Tirrenia, oraz z chęci przyspieszenia tego procesu w odniesieniu do tej spółki.
- (3) Komisja przychyliła się do wniosku władz włoskich i decyzją Komisji 2001/851/WE ⁽³⁾ zamknęła postępowanie wszczęte w sprawie pomocy przyznanej na rzecz przedsiębiorstwa Tirrenia. Pomoc uznano za zgodną z rynkiem wewnętrznym pod warunkiem wypełnienia przez władze włoskie określonych zobowiązań.
- (4) Decyzją 2005/163/WE ⁽⁴⁾ („decyzja z 2004 r.”) Komisja uznała rekompensatę przyznaną na rzecz przedsiębiorstw należących do grupy Tirrenia innych niż przedsiębiorstwo Tirrenia ⁽⁵⁾ za częściowo zgodną z rynkiem wewnętrznym, częściowo zgodną pod warunkiem wypełnienia przez władze włoskie szeregu zobowiązań oraz częściowo niezgodną z rynkiem wewnętrznym. Decyzję z 2004 r. oparto na danych rachunkowych z lat 1992–2001 i zawarto w niej warunki mające zapewnić zgodność rekompensaty z rynkiem wewnętrznym przez cały okres obowiązywania początkowych umów (tj. do 2008 r.).
- (5) W wyroku z dnia 4 marca 2009 r. w sprawach T-265/04, T-292/04 i T-504/04 ⁽⁶⁾ Sąd stwierdził nieważność decyzji z 2004 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2012, s. 18 i Dz.U. C 84 z 22.3.2013, s. 58.

⁽²⁾ Dz.U. C 306 z 23.10.1999, s. 2. Byłą grupę Tirrenia tworzyły spółki: Tirrenia di Navigazione S.p.A., Adriatica S.p.A., Caremar – Campania Regionale Marittima S.p.A., Saremar – Sardegna Regionale Marittima S.p.A., Siremar – Sicilia Regionale Marittima S.p.A. oraz Toremar – Toscana Regionale Marittima S.p.A.

⁽³⁾ Decyzja Komisji 2001/851/WE z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Włochy spółce morskiej Tirrenia di Navigazione (Dz.U. L 318 z 4.12.2001, s. 9).

⁽⁴⁾ Decyzja Komisji 2005/163/WE z dnia 16 marca 2004 r. w sprawie pomocy państwa wypłaconej przez Włochy przedsiębiorstwom żegludgowym Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar i Toremar (Grupa Tirrenia) (Dz.U. L 53 z 26.2.2005, s. 29).

⁽⁵⁾ W szczególności: Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar i Toremar.

⁽⁶⁾ Sprawy połączone T-265/04, T-292/04 i T-504/04, Tirrenia di Navigazione/Komisja, ECLI:EU:T:2009:48.

- (6) W dniu 5 października 2011 r. decyzją C(2011) 6961 („decyzja z 2011 r.”) ⁽⁷⁾ Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do szeregu środków przyjętych przez Włochy na rzecz przedsiębiorstw należących do byłej grupy Tirrenia. Postępowanie dotyczyło m.in. rekompensat przyznanych przedsiębiorstwu Saremar – Sardegna Regionale Marittima („Saremar”) z tytułu obsługi szeregu tras morskich od dnia 1 stycznia 2009 r. oraz szeregu innych środków przyznanych temu przedsiębiorstwu.
- (7) Decyzję z 2011 r. opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat środków będących przedmiotem postępowania.
- (8) W dniu 7 listopada 2012 r. Komisja przedłużyła postępowanie m.in. ze względu na pewne dodatkowe środki wsparcia przyznane przedsiębiorstwu Saremar przez region Sardynii. W dniu 19 grudnia 2012 r. Komisja przyjęła zmienioną wersję ⁽⁸⁾ tej decyzji (decyzja Komisji C(2012) 9452, „decyzja z 2012 r.”).
- (9) Decyzję z 2012 r. opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁹⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat środków będących przedmiotem postępowania.
- (10) Pismem z dnia 14 maja 2013 r. region Sardynii zwrócił się do Komisji z wnioskiem o wyłączenie z formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego decyzją z 2011 r. i decyzją z 2012 r. środków dotyczących spółki Saremar oraz potraktowania ich w sposób priorytetowy, w szczególności ze względu na przewidywaną prywatyzację tej spółki.
- (11) Komisja przychyliła się do wniosku władz Sardynii i decyzją Komisji (UE) 2018/261 ⁽¹⁰⁾ („decyzja z 2014 r.”) zamknęła formalne postępowanie wyjaśniające dotyczące niektórych środków przyjętych przez region Sardynii na rzecz przedsiębiorstwa Saremar. Z pięciu środków przyjętych przez region Sardynii na rzecz przedsiębiorstwa Saremar cztery poddano ocenie w decyzji z 2014 r., a wyjątek stanowił projekt „Bonus Sardo – Vacanza” (zob. motyw 29 niniejszej decyzji).
- (12) Przedsiębiorstwo Saremar i region Sardynii wniosły skargę do Sądu w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z 2014 r. Sąd oddalił te skargi w wyroku z dnia 6 kwietnia 2017 r. w sprawach T-219/14 ⁽¹¹⁾ i T-220/14 ⁽¹²⁾. Ani przedsiębiorstwo Saremar, ani region Sardynii nie wniosły odwołań od tych wyroków, które obecnie mają powagę rzeczy osądzonej.
- (13) Decyzją (UE) 2020/1411 ⁽¹³⁾ Komisja zakończyła postępowanie dotyczące przedsiębiorstw należących do grupy Tirrenia innych niż Tirrenia w odniesieniu do lat 1992–2008. Komisja stwierdziła, że pomoc przyznana na świadczenie usług morskiego transportu kabotażowego stanowi istniejącą pomoc, podczas gdy pomoc przyznana na świadczenie usług międzynarodowego transportu morskiego jest zgodna z zasadami ramowymi dotyczącymi usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym („UOIG”) z 2011 r. („zasady ramowe UOIG z 2011 r.”) ⁽¹⁴⁾.
- (14) Decyzją (UE) 2020/1412 ⁽¹⁵⁾ Komisja zamknęła formalne postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do środków przyznanych przedsiębiorstwu Tirrenia i jego nabywcy, CIN, na lata 2009–2020.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2012, s. 18.

⁽⁸⁾ Wszystkie zmiany dotyczyły środków wdrożonych na rzecz przedsiębiorstwa Saremar.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 84 z 22.3.2013, s. 58.

⁽¹⁰⁾ Decyzja Komisji (UE) 2018/261 z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie środków pomocy SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C), SA.32016 (2011/C) wdrożonych przez region Sardynii na rzecz spółki Saremar (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 9101) (Dz.U. L 49 z 22.2.2018, s. 22).

⁽¹¹⁾ Sprawa T-219/14, Regione autonoma della Sardegna/Komisja, ECLI:EU:T:2017:266.

⁽¹²⁾ Sprawa T-220/14, Saremar/Komisja, ECLI:EU:T:2017:267.

⁽¹³⁾ Decyzja Komisji (UE) 2020/1411 z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie pomocy państwa nr C 64/99 (ex NN 68/99) wdrożonej przez Włochy na rzecz przedsiębiorstw żeglugowych Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar i Toremar (Grupa Tirrenia) (Dz.U. L 332 z 12.10.2020, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Komunikat Komisji: Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (Dz.U. C 8 z 11.1.2012, s. 15).

⁽¹⁵⁾ Decyzja Komisji (UE) 2020/1412 z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie środków SA.32014, SA.32015, SA.32016 (11/C) (ex 11/NN) wdrożonych przez Włochy na rzecz przedsiębiorstwa Tirrenia di Navigazione i jego nabywcy, przedsiębiorstwa Compagnia Italiana di Navigazione (Dz.U. L 332 z 12.10.2020, s. 45).

- (15) Decyzją (UE) 2021/4268 ⁽¹⁶⁾ i decyzją (UE) 2021/4271 ⁽¹⁷⁾ Komisja zamknęła formalne postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do środków przyznanych przedsiębiorstwom Siremar i Toremar i ich nabywcom na rok 2009 i lata kolejne.
- (16) Niniejsza decyzja dotyczy wyłącznie środków na rzecz przedsiębiorstwa Saremar wskazanych w decyzji z 2011 r. i w decyzji z 2012 r. i nieuwzględnionych w decyzji z 2014 r., jak wyjaśniono w motywach 28 i 29. Komisja odnie się do wszystkich pozostałych środków objętych zakresem stosowania decyzji z 2011 r. i decyzji z 2012 r. w ramach spraw o numerach SA.32014, SA.32015 i SA.32016 w odrębnych decyzjach. W szczególności wszystkie te pozostałe środki dotyczą innych przedsiębiorstw należących do byłej grupy Tirrenia (tj. przedsiębiorstw Caremar i Laziomar).

2. KONTEKST I OPIS ŚRODKÓW OBJĘTYCH POSTĘPOWANIEM

2.1. Kontekst

2.1.1. Początkowe umowy

- (17) Grupa Tirrenia pierwotnie należała do państwa włoskiego za pośrednictwem przedsiębiorstwa Finanziaria per i Settori Industriale e dei Servizi S.p.A („Fintecna”) ⁽¹⁸⁾ i obejmowała sześć przedsiębiorstw, mianowicie przedsiębiorstwa Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar i Toremar. Przedsiębiorstwa te świadczyły usługi transportu morskiego na podstawie odrębnych zamówień publicznych na usługi zawartych w 1991 r. z państwem włoskim, obowiązujących przez 20 lat od stycznia 1989 r. do grudnia 2008 r. Przedsiębiorstwo Fintecna posiadało 100 % kapitału podstawowego przedsiębiorstwa Tirrenia. Przedsiębiorstwo Tirrenia posiadało całościowy udział w przedsiębiorstwach Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar i Toremar (łącznie „przedsiębiorstwa regionalne”). Przedsiębiorstwo Adriatica, które w przeszłości obsługiwało szereg tras między Włochami a Albanią, Chorwacją, Grecją i Czarnogórą, połączyło się z przedsiębiorstwem Tirrenia w 2004 r.
- (18) Początkowe umowy miały zagwarantować regularne i stabilne świadczenie dużej ilości usług transportu morskiego, z których większość łączy Włochy kontynentalne z Sycylią, Sardynią i innymi mniejszymi włoskimi wyspami. W tym celu państwo włoskie przyznało wsparcie finansowe w postaci dotacji wypłaconych bezpośrednio na rzecz każdego przedsiębiorstwa należącego do grupy Tirrenia.
- (19) Przedsiębiorstwo Saremar obsługiwało wyłącznie lokalne połączenia kabotażowe między Sardynią i wyspami leżącymi na północny wschód i południowy zachód od Sardynii oraz połączenie międzynarodowe z Korsyką na podstawie początkowej umowy z państwem.

2.1.2. Przedłużenie początkowych umów

- (20) Początkowe umowy, w tym umowa mająca zastosowanie do przedsiębiorstwa Saremar, były trzykrotnie przedłużane.
- (21) Po pierwsze, w art. 26 dekretu z mocą ustawy nr 207 z dnia 30 grudnia 2008 r., przekształconego w ustawę nr 14 z dnia 27 lutego 2009 r., przewidziano przedłużenie początkowych umów, które pierwotnie miały wygasnąć w dniu 31 grudnia 2008 r., do dnia 31 grudnia 2009 r.
- (22) Po drugie, art. 19-ter dekretu z mocą ustawy nr 135 z dnia 25 września 2009 r. („dekret z mocą ustawy nr 135/2009”), przekształconego w ustawę nr 166 z dnia 20 listopada 2009 r. („ustawa z 2009 r.”), stanowi, że z uwagi na prywatyzację przedsiębiorstw z grupy Tirrenia udziały przedsiębiorstw regionalnych (wyłączając przedsiębiorstwo Siremar) zostaną przeniesione ze spółki dominującej Tirrenia w sposób następujący:
- a) przedsiębiorstwo Caremar do regionu Kampanii. Następnie region Kampanii przeniósł przedsiębiorstwo kontynuujące działalność, obsługujące połączenia transportowe z archipelagiem Pontino do regionu Lacjum (tym samym ustanawiając Laziomar) ⁽¹⁹⁾;
 - b) przedsiębiorstwo Saremar do regionu Sardynii;

⁽¹⁶⁾ Dotychczas nie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

⁽¹⁷⁾ Dotychczas nie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

⁽¹⁸⁾ Przedsiębiorstwo Fintecna w całości należy do włoskiego ministerstwa gospodarki i finansów i specjalizuje się w zarządzaniu procesami własnościowymi i prywatyzacyjnymi, jak również zajmuje się projektami mającymi na celu zrationalizowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw zmagających się z problemami branżowymi, finansowymi lub organizacyjnymi.

⁽¹⁹⁾ Przeniesienie to sformalizowano w dniu 1 czerwca 2011 r.

c) przedsiębiorstwo Toremar do regionu Toskanii.

- (23) W ustawie z 2009 r. określono również, że nowe umowy miałyby zostać uzgodnione między państwem włoskim a przedsiębiorstwami Tirrenia i Siremar do dnia 31 grudnia 2009 r. Podobnie usługi regionalne miały zostać przewidziane w nowych „zamówieniach publicznych na usługi”, które miały zostać uzgodnione między przedsiębiorstwami Saremar, Toremar i Caremar oraz odpowiednimi władzami regionalnymi, do dnia 31 grudnia 2009 r. (Sardynia i Toskania) i do dnia 28 lutego 2010 r. (Kampania i Lacjum). Nowe umowy lub zamówienia publiczne na usługi miały zostać objęte przetargiem wspólnie z samymi przedsiębiorstwami. Następnie nowi właściciele każdego z tych przedsiębiorstw mieliby podpisać odpowiednio umowę lub zamówienie publiczne na usługi ⁽²⁰⁾.
- (24) W tym celu w ustawie z 2009 r. przewidziano dalsze przedłużenie początkowych umów, w tym umowy mającej zastosowanie do przedsiębiorstwa Saremar, na okres od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 30 września 2010 r.
- (25) Ponadto w ustawie nr 163 z dnia 1 października 2010 r., przekształcającej dekret z mocą ustawy nr 125 z dnia 5 sierpnia 2010 r., („ustawa z 2010 r.”) przewidziano dalsze przedłużenie początkowych umów, w tym umowy mającej zastosowanie do przedsiębiorstwa Saremar, na okres od dnia 1 października 2010 r. do czasu zakończenia procesów prywatyzacji przedsiębiorstw Tirrenia i Siremar.

2.1.3. Wykonanie decyzji z 2014 r.

- (26) Decyzją z 2014 r. Komisja uznała, że dwa środki pomocy przyznane na rzecz przedsiębiorstwa Saremar są niezgodne z rynkiem wewnętrznym oraz że dwa pozostałe środki nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W tym kontekście Komisja nakazała odzyskanie:
- a) 10 mln EUR rekompensaty wypłaconej przedsiębiorstwu Saremar z tytułu obsługi dwóch dodatkowych tras łączących Sardynię z Włochami kontynentalnymi;
- b) planowanego dokapitalizowania w wysokości 6 099 961 EUR (z czego 824 309,69 EUR wypłacono już przedsiębiorstwu Saremar).
- (27) Włochy wykonały decyzję z 2014 r., mimo że niektóre procedury nadal pozostawały w toku w czasie przyjęcia niniejszej decyzji. W szczególności:
- a) pismem z dnia 10 kwietnia 2015 r. władze włoskie zgłosiły, że w dniu 15 stycznia 2015 r. Tribunale di Cagliari orzekł, iż przedsiębiorstwo Saremar zostanie objęte procedurą *concordato preventivo*. Celem tej procedury była sprzedaż wszystkich aktywów przedsiębiorstwa Saremar i zaspokojenie roszczeń wierzycieli, przy założeniu zaprzestania wszelkiej działalności gospodarczej przez Saremar po upływie określonego terminu (który wstępnie określono na dzień 31 grudnia 2015 r.). Zarejestrowano roszczenia z tytułu pomocy państwa – w odpowiedniej kolejności i z uwzględnieniem odsetek od zwracanej pomocy naliczonych do dnia 1 lipca 2014 r. – w wysokości 11 131 231,60 EUR. W dniu 1 lipca 2014 r. przedsiębiorstwo Saremar zwróciło się o objęcie go procedurą *concordato preventivo*, co zgodnie z prawem włoskim skutkowało wstrzymaniem naliczania odsetek ⁽²¹⁾;
- b) pismem z dnia 28 października 2015 r. władze włoskie poinformowały Komisję, że sprzedaż statków należących do przedsiębiorstwa Saremar oraz przyznanie obowiązków świadczenia usługi publicznej wykonywanych przez przedsiębiorstwo Saremar będą stanowić przedmiot oddzielnych przetargów. Władze włoskie przesyłały również dekret wydany przez Tribunale di Cagliari w dniu 22 lipca 2015 r., w którym zatwierdzono procedurę *concordato preventivo* (tak zwane *omologazione*), i poinformowały Komisję, że w odniesieniu do statków należących do Saremar otrzymano osiem zgłoszeń o wyrażeniu zainteresowania. Pismem z dnia 21 stycznia 2016 r. władze włoskie potwierdziły, że przedsiębiorstwo Saremar będzie kontynuowało działalność jedynie do dnia 31 marca 2016 r. Władze włoskie zgłosiły również, że statki przedsiębiorstwa Saremar sprzedano przedsiębiorstwu Delcoservizi Srl („Delcoservizi”), przy czym rzeczywiste przeniesienie miało nastąpić do dnia 30 kwietnia 2016 r., a ponadto że procedura udzielenia zamówienia publicznego na usługi nadal była w toku i otrzymano dwa zgłoszenia o wyrażeniu zainteresowania;
- c) pismem z dnia 19 maja 2016 r. władze włoskie zgłosiły, że zamówienie publiczne na usługi zostało udzielone przedsiębiorstwu Delcomar Srl („Delcomar”). W związku z powyższym w dniu 31 marca 2016 r. przedsiębiorstwo Saremar przestało obsługiwać wszystkie morskie połączenia transportowe, a od dnia 1 kwietnia 2016 r. tę usługę publiczną świadczy Delcomar. Ponadto władze włoskie poinformowały Komisję, że po przeniesieniu aktywów Saremar, co również miało miejsce w dniu 31 marca 2016 r., decyzją nr 24/23 z dnia 22 kwietnia 2016 r. Rada Regionalna Sardynii nakazała likwidację przedsiębiorstwa Saremar. W decyzji tej Rada Regionalna wskazała, że ponieważ przedsiębiorstwo Saremar zaprzestało wszelkiej działalności z dniem 31 marca 2016 r., nie służyło już zatem żadnemu celowi i należało je zlikwidować, w związku z czym Rada powołała nowego likwidatora;

⁽²⁰⁾ Art. 19-ter ust. 10 dekretu z mocą ustawy nr 135/2009.

⁽²¹⁾ Zob. pkt 130 i 133 Zawiadomienia Komisji w sprawie odzyskiwania pomocy państwa niezgodnej z prawem i z rynkiem wewnętrznym (Dz.U. C 247 z 23.7.2019, s. 1).

- d) pismem z dnia 20 lipca 2016 r. władze włoskie poinformowały Komisję, że biorąc pod uwagę środki finansowe otrzymane w wyniku likwidacji aktywów Saremar oraz wykaz zobowiązań, na roszczenia z tytułu pomocy państwa można przeznaczyć jedynie 4 452 226,42 EUR (co stanowi około 40 % należnej kwoty). Co więcej, władze włoskie potwierdziły, że przedsiębiorstwo Saremar zwalniało wszystkich pracowników, po zakończeniu likwidacji zostanie ono wykreślone z rejestru przedsiębiorstw oraz że między sprzedawcą (Saremar) a nabywcą (Delcoservizi) aktywów nie istnieją żadne powiązania. Ponadto pismem z dnia 17 lipca 2017 r. władze włoskie przekazały dowód wpłaty 4 452 226,42 EUR dokonanej przez likwidatorów Saremar na rzecz regionu.

2.2. Środki objęte zakresem decyzji z 2011 r. i 2012 r.

- (28) W toku formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego decyzjami z lat 2011 i 2012 ocenie poddano następujące środki:
- 1) rekompensatę z tytułu świadczenia UOIG w ramach przedłużenia czasu obowiązywania początkowych umów (środek 1);
 - 2) niezgodne z prawem przedłużenie pomocy na ratowanie na rzecz przedsiębiorstw Tirrenia i Siremar (środek 2);
 - 3) prywatyzację przedsiębiorstw należących do byłej grupy Tirrenia ⁽²²⁾ (środek 3);
 - 4) rekompensatę wypłaconą z tytułu świadczenia UOIG w ramach przyszłych umów/zamówień publicznych na usługi (środek 4);
 - 5) pierwszeństwo przybijania do nabrzeża (środek 5);
 - 6) środki ustanowione ustawą z 2010 r. (środek 6);
 - 7) dodatkowe pięć środków przyjętych przez region Sardynii na rzecz przedsiębiorstwa Saremar (środek 7).
- (29) Decyzją z 2014 r. Komisja zamknęła formalne postępowanie wyjaśniające dotyczące czterech z pięciu środków przyjętych przez region Sardynii na rzecz przedsiębiorstwa Saremar, które określono powyżej jako środek 7. Postępowania nie zakończono jednak w odniesieniu do piątego środka: projektu Bonus Sardo – Vacanza ⁽²³⁾. W odniesieniu do przedsiębiorstwa Saremar Komisja nie zajęła zatem jeszcze stanowiska w sprawie zgodności z rynkiem wewnętrznym środków 1, 3, 4, 5, 6 i projektu Bonus Sardo – Vacanza.

3. LIKWIDACJA BENEFICJENTA I BRAK CIĄGŁOŚCI GOSPODARCZEJ

- (30) Komisja przypomina, że system przeprowadzanej przez Komisję kontroli *ex ante* nowych środków pomocy przewidziany w art. 108 ust. 3 TFUE opracowano w celu uniknięcia udzielania pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym ⁽²⁴⁾. Jeżeli chodzi o odzyskanie pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika również, że uprawnienie Komisji do nakazania państwu członkowskiemu odzyskania pomocy uznanej przez Komisję za niezgodną z rynkiem wewnętrznym ma na celu wyeliminowanie zakłócenia konkurencji spowodowanego przez przewagę konkurencyjną, z której beneficjent tej pomocy skorzystał, i przywrócenie sytuacji sprzed wypłacenia rzeczony pomocy ⁽²⁵⁾. Jeżeli przedsiębiorstwo nie jest w stanie spłacić pomocy, wówczas ze względu na obowiązek odzyskania pomocy dane państwo członkowskie jest zobowiązane do tego, by doprowadzić do likwidacji spółki ⁽²⁶⁾, czyli do zakończenia jej działalności i sprzedaży jej aktywów na warunkach rynkowych.
- (31) Innymi słowy, głównym celem systemu kontroli pomocy państwa jest zapobieganie udzielaniu pomocy państwa niezgodnej z rynkiem wewnętrznym. W związku z powyższym, jeżeli wypłata pomocy państwa niezgodnej z prawem i z rynkiem wewnętrznym powoduje zakłócenie konkurencji na rynku wewnętrznym, wówczas należy zapewnić przywrócenie sytuacji, jaka miała miejsce przed zakłóceniem konkurencji, w razie potrzeby poprzez likwidację beneficjenta.

⁽²²⁾ Środek ten obejmuje odroczenie płatności przez przedsiębiorstwo CIN części ceny zakupu z tytułu nabycia oddziału przedsiębiorstwa Tirrenia oraz szereg domniemych dodatkowych środków pomocy w kontekście prywatyzacji oddziału przedsiębiorstwa Siremar (np. kontrgwarancję i podwyższenie kapitału ze strony państwa na rzecz przedsiębiorstwa Cdl).

⁽²³⁾ W decyzji z 2014 r. wskazano, że ocena tego projektu zostanie przedstawiona w oddzielnej decyzji.

⁽²⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2020 r., Vodafone Magyarorszá, C-75/18, ECLI:EU:C:2020:139, pkt 19.

⁽²⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 grudnia 2012 r., Komisja/Hiszpania („Magefesa II”), C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, pkt 105.

⁽²⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 stycznia 2018 r., Komisja/Grecja („United Textiles”), C-363/16, ECLI:EU:C:2018:12, pkt 36.

- (32) W tym kontekście Komisja odnotowuje, że nadal rozpatrywane środki wskazane w motywach 28 i 29 odnoszą się do przedsiębiorstwa Saremar, które obecnie jest w likwidacji (środek 1 i projekt Bonus Sardo Vacanza), do następców przedsiębiorstwa Saremar po jego prywatyzacji (środki 3 i 4) albo zarówno do Saremar, jak i jego następców (środki 5 i 6). Do prywatyzacji przedsiębiorstwa Saremar jednak nie doszło, jak opisano i wstępnie oceniono w motywach 149 i 150, 238–246, 305 i 306 decyzji z 2012 r. Zamiast tego przedsiębiorstwo Saremar zlikwidowano, a jego aktywa i zamówienie publiczne na usługi stały się przedmiotem odrębnych przetargów.
- (33) Zgodnie z włoskim prawem⁽²⁷⁾, gdy przedsiębiorstwo przechodzi w stan likwidacji, jego aktywa zostają sprzedane, a zyski z tej sprzedaży przekazuje się wierzycielom likwidowanego przedsiębiorstwa w kolejności, w jakiej ich roszczenia widnieją w wykazie zobowiązań. W tym kontekście Komisja musi w pierwszej kolejności musi ustalić, czy dalsze postępowanie dotyczące Saremar nadal jest uzasadnione. Jeżeli kontynuowanie tego postępowania nie ma uzasadnienia, wówczas Komisja musi ustalić, czy może mieć miejsce ciągłość gospodarcza między Saremar a dowolnym innym przedsiębiorstwem, na podstawie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości.
- (34) W odniesieniu do Saremar Komisja odnotowuje, że, po pierwsze, w dniu 15 stycznia 2015 r. w następstwie decyzji z 2014 r. przedsiębiorstwo Saremar zostało objęte procedurą *concordato preventivo* i wyznaczono likwidatora. Zgodnie z włoskim prawem procedura *concordato preventivo* zwykle ma na celu zapewnienie kontynuacji działalności gospodarczej. Komisja odnotowuje jednak, że w tym przypadku przedsiębiorstwo objęto procedurą *concordato preventivo con cessione dei beni*, tj. uzgodnionym z wierzycielami postępowaniem likwidacyjnym obejmującym sprzedaż aktywów przedsiębiorstwa i zakończenie jego działalności gospodarczej, która miała być kontynuowana jedynie tymczasowo. Procedurę tę nadzoruje sędzia, który musi zatwierdzić porozumienie osiągnięte między wierzycielami. Komisja odnotowuje, że w tym przypadku w dniu 22 lipca 2015 r. Tribunale di Cagliari zatwierdził porozumienie między wierzycielami przedsiębiorstwa Saremar, którego działalność miała być kontynuowana do dnia 31 grudnia 2015 r. (zob. motyw 27). Komisja uznaje zatem, że wybór procedury wskazuje już na to, że po jej zakończeniu przedsiębiorstwo Saremar wycofa się z rynku.
- (35) Komisja odnotowuje, że w praktyce przedsiębiorstwo Saremar zaprzestało całej działalności gospodarczej w dniu 31 marca 2016 r. (zob. motyw 27), w tym świadczenia usług promowych na trasach obsługiwanych na podstawie zamówienia publicznego na usługi. Realizację tego zamówienia publicznego na usługi od tamtej pory powierzono przedsiębiorstwu Delcomar. Jednocześnie statki należące do Saremar sprzedano przedsiębiorstwu Delcoservizi. Po sprzedaży aktywów Saremar, w dniu 22 kwietnia 2016 r., decyzją nr 24/23 Rada Regionalna Sardynii nakazała likwidację przedsiębiorstwa Saremar.
- (36) Ponadto Włochy prawidłowo wykonały decyzję z 2014 r., chociaż wystąpiło opóźnienie. Roszczenie z tytułu pomocy państwa w wysokości 10 824 309,69 EUR, powiększone o odsetki od zwracanej pomocy, należycie zarejestrowano w wykazie zobowiązań przedsiębiorstwa. Z tej kwoty zaledwie około 4,4 mln EUR można by wypłacić na rzecz Włoch po sprzedaży aktywów przedsiębiorstwa Saremar. Ponieważ jednak postępowanie w związku z niewypłacalnością przedsiębiorstwa Saremar skutkuje likwidacją tego przedsiębiorstwa, które nie prowadzi już żadnej działalności⁽²⁸⁾, Komisja wstępnie zakończyła zatem procedurę odzyskiwania pismem z dnia 13 września 2017 r. przesłanym Włochom.
- (37) W związku z powyższym Komisja odnotowuje, że przedsiębiorstwo Saremar już od ponad pięciu lat nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej, jego aktywa sprzedano, pracowników zwolniono, a samo przedsiębiorstwo zostanie wykreślone z rejestru przedsiębiorstw po zakończeniu postępowania likwidacyjnego. Wraz z zakończeniem działalności przez Saremar ustały wszelkie ewentualne zakłócenia konkurencji przez środki, o których mowa w motywach 28 i 29, lub ewentualny wpływ tych środków na wymianę handlową. Ponadto roszczenie z tytułu odzyskania wynikające z decyzji z 2014 r. zaspokojono już jedynie częściowo (w około 40 % należnej kwoty, zob. motyw 27 i 36).
- (38) W tym kontekście Komisja odnotowuje, że osiągnięto już oba cele w zakresie kontroli i odzyskania pomocy państwa, o których mowa powyżej, tj. zapobieganie udzielaniu pomocy państwa niezgodnej z rynkiem wewnętrznym i zapewnienie przywrócenia sytuacji, jaka miała miejsce przed zakłóceniem konkurencji spowodowanym udzieleniem pomocy państwa niezgodnej z rynkiem wewnętrznym. W praktyce przedsiębiorstwo Saremar nie jest już podmiotem gospodarczym prowadzącym działalność na rynku i znajduje się w stanie likwidacji, a sprzedaż aktywów Saremar pozwala jedynie na częściowe zaspokojenie roszczeń z tytułu pomocy państwa ze względu na niewystarczające środki finansowe. Kontynuacja postępowania dotyczącego Saremar jest zatem nieuzasadniona.

⁽²⁷⁾ Regio Decreto 16 marzo 1942, nr 267, ze zmianami (tak zwane *Legge Fallimentare*).

⁽²⁸⁾ Zob. pkt 129 Zawiadomienia Komisji w sprawie odzyskiwania pomocy państwa niezgodnej z prawem i z rynkiem wewnętrznym (Dz.U. C 247 z 23.7.2019, s. 1).

- (39) Jeżeli chodzi o ewentualne istnienie ciągłości gospodarczej między przedsiębiorstwem Saremar a jego następcami, zgodnie z orzecznictwem można uwzględnić następujące czynniki: przedmiot przekazania (aktywa i pasywa, utrzymanie siły roboczej, aktywa zgrupowane), cenę przekazania, tożsamość właścicieli przedsiębiorstwa przejmującego i przedsiębiorstwa przejmowanego, moment dokonania przekazania (po wszczęciu dochodzenia, postępowania lub po wydaniu ostatecznej decyzji), a także ekonomiczną logikę operacji przejęcia ⁽²⁹⁾.
- (40) W tym kontekście Komisja odnotowuje, że w ramach procedury odzyskiwania w związku z wykonaniem decyzji z 2014 r. przeprowadziła już ocenę kwestii, czy obowiązek spłaty pomocy udzielonej przedsiębiorstwu Saremar należy rozszerzyć na inne przedsiębiorstwa, do których aktywa lub działalność beneficjenta mogły zostać przeniesione. W ramach tej procedury odzyskiwania Komisja przyjęła, że obowiązek odzyskania będzie dotyczył wyłącznie przedsiębiorstwa Saremar, gdyż wykluczono występowanie ciągłości gospodarczej z przedsiębiorstwami Delcomar lub Delcoservizi (łącznie „następcy”) z następujących powodów:
- a) świadczenie usług promowych na trasach obsługiwanych na podstawie zamówienia publicznego na usługi oraz statki przydzielono w drodze odrębnych, przejrzystych, publicznych i niedyskryminujących przetargów;
 - b) pracownicy Saremar zostali zwolnieni i jedynie część z nich została zatrudniona przez następców ⁽³⁰⁾;
 - c) następcy są podmiotami prywatnymi, a przedsiębiorstwo Saremar jest w całości własnością regionu Sardynii, przez co nie można było ustanowić żadnych stosunków między sprzedawcą a nabywcą aktywów;
 - d) decyzje inwestycyjne lub ofertowe podejmowane przez następców stanowią decyzje rynkowe.
- (41) Od czasu tymczasowego zakończenia postępowania w sprawie odzyskania Komisja nie otrzymała żadnych informacji, w wyniku których mogłaby zmienić zdanie w tej kwestii. Na podstawie dostępnych informacji można zatem wykluczyć występowanie ciągłości gospodarczej między Saremar a Delcomar, Delcoservizi albo oboma tymi przedsiębiorstwami. Komisja nadal będzie monitorować likwidację przedsiębiorstwa Saremar do czasu jego wykreślenia z rejestru handlowego. Jedynie w ten sposób będzie mogła ostatecznie zakończyć procedurę odzyskiwania w związku z wykonaniem decyzji z 2014 r. ⁽³¹⁾
- (42) W tym kontekście, uwzględniając likwidację przedsiębiorstwa Saremar i brak ciągłości gospodarczej z jego następcami, formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie pozostających do rozpatrzenia środków przyznanych na rzecz przedsiębiorstwa Saremar lub jego następców, wszczęte na podstawie art. 108 ust. 2 akapit pierwszy TFUE, straciło uzasadnienie.
- (43) Niniejsza decyzja nie dotyczy ani nie przesądza o żadnej innej kwestii objętej decyzjami z lat 2011 i 2012 ⁽³²⁾ lub na którą zainteresowane strony zwróciły uwagę Komisji w trakcie postępowania wszczętego na mocy tych decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Postępowanie wszczęte na podstawie art. 108 ust. 2 akapit pierwszy TFUE w dniu 5 października 2011 r. i przedłużone w dniu 19 grudnia 2012 r. wobec przedsiębiorstwa Saremar i jego następców zostaje niniejszym zakończone.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Włoskiej.

⁽²⁹⁾ Sprawa T-121/15, Fortischem a.s./Komisja, ECLI:EU:T:2019:684, pkt 208.

⁽³⁰⁾ Z informacji, którymi dysponuje Komisja, wynika, że przedsiębiorstwo Delcomar zatrudniłoby mniej niż 20 % pracowników Saremar.

⁽³¹⁾ Zob. pkt 136 i 140 Zawiadomienia Komisji w sprawie odzyskiwania pomocy państwa niezgodnej z prawem i z rynkiem wewnętrznym (Dz.U. C 247 z 23.7.2019, s. 1).

⁽³²⁾ Zob. motywy 6 i 8 niniejszej decyzji.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 września 2021 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2022/757

z dnia 11 maja 2022 r.

zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2021/1182 w odniesieniu do norm zharmonizowanych dotyczących systemów zarządzania jakością, sterylizacji i zastosowania zarządzania ryzykiem do wyrobów medycznych

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE⁽¹⁾, w szczególności jego art. 10 ust. 6,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745⁽²⁾ przyjmuje się, że wyroby zgodne z odpowiednimi normami zharmonizowanymi lub odpowiednimi częściami takich norm, do których odniesienia opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, są zgodne z wymogami tego rozporządzenia w zakresie objętym tymi normami lub ich częściami.
- (2) Z dniem 26 maja 2021 r. rozporządzenie (UE) 2017/745 zastąpiło dyrektywy Rady 90/385/EWG⁽³⁾ i 93/42/EWG⁽⁴⁾.
- (3) Decyzją wykonawczą C(2021) 2406⁽⁵⁾ Komisja zwróciła się do Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego (CEN) i Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego Elektrotechniki (CENELEC) z wnioskiem o dokonanie przeglądu istniejących norm zharmonizowanych dotyczących wyrobów medycznych, opracowanych na potrzeby dyrektyw 90/385/EWG i 93/42/EWG oraz o opracowanie nowych norm zharmonizowanych na potrzeby rozporządzenia (UE) 2017/745.
- (4) Na podstawie wniosku określonego w decyzji wykonawczej C(2021) 2406 CEN i CENELEC dokonały przeglądu norm zharmonizowanych EN 285:2015 oraz EN ISO 14971:2019, do których odniesienia nie zostały opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, w celu uwzględnienia najnowszego postępu naukowo-technicznego oraz dostosowania ich do wymogów rozporządzenia (UE) 2017/745. Doprowadziło to do przyjęcia zmienionej normy zharmonizowanej EN 285:2015+A1:2021 dotyczącej sterylizacji oraz zmiany EN ISO 14971:2019/A11:2021 do normy zharmonizowanej EN ISO 14971:2019 dotyczącej zastosowania zarządzania ryzykiem do wyrobów medycznych.
- (5) Komisja wspólnie z CEN i CENELEC oceniła, czy normy zharmonizowane EN 285:2015+A1:2021 oraz EN ISO 14971:2019, zmieniona w wyniku przyjęcia EN ISO 14971:2019/A11:2021, są zgodne z wnioskiem zawartym w decyzji wykonawczej C(2021) 2406.
- (6) Normy zharmonizowane EN 285:2015+A1:2021 oraz EN ISO 14971:2019, zmieniona w wyniku przyjęcia EN ISO 14971:2019/A11:2021, spełniają wymogi, które mają obejmować i które zostały określone w rozporządzeniu (UE) 2017/745. Odniesienia do norm zharmonizowanych EN 285:2015+A1:2021 oraz EN ISO 14971:2019 i do jej zmiany należy zatem opublikować w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

⁽¹⁾ Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie wyrobów medycznych, zmiany dyrektywy 2001/83/WE, rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 oraz uchylenia dyrektyw Rady 90/385/EWG i 93/42/EWG (Dz.U. L 117 z 5.5.2017, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 90/385/EWG z dnia 20 czerwca 1990 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do wyrobów medycznych aktywnego osadzania (Dz.U. L 189 z 20.7.1990, s. 17).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 93/42/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. dotycząca wyrobów medycznych (Dz.U. L 169 z 12.7.1993, s. 1).

⁽⁵⁾ Decyzja wykonawcza Komisji C(2021) 2406 z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie wniosku o normalizację do Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego i Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego Elektrotechniki w odniesieniu do wyrobów medycznych na potrzeby rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 oraz w odniesieniu do wyrobów medycznych do diagnostyki *in vitro* na potrzeby rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/746.

- (7) Załącznik do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2021/1182 ⁽⁶⁾ zawiera wykaz odniesień do norm zharmonizowanych opracowanych na potrzeby rozporządzenia (UE) 2017/745.
- (8) W celu zapewnienia, aby odniesienia do norm zharmonizowanych opracowanych na potrzeby rozporządzenia (UE) 2017/745 były wymienione w jednym akcie, odniesienia do norm zharmonizowanych EN 285:2015+A1:2021 oraz EN ISO 14971:2019 i do jej zmiany należy włączyć do decyzji wykonawczej (UE) 2021/1182.
- (9) Odniesienia do normy zharmonizowanej EN ISO 13485:2016 dotyczącej systemów zarządzania jakością oraz do zmiany do tej normy EN ISO 13485:2016/A11:2021 zostały opublikowane decyzją wykonawczą (UE) 2021/1182. Publikacja ta nie zawiera jednak odniesienia do poprawki do tej normy – EN ISO 13485:2016/AC:2018. Poprawka koryguje jedynie formalne aspekty europejskiego wstępu i załączników informacyjnych, bez wpływu na treść normy zharmonizowanej. Norma zharmonizowana EN ISO 13485:2016, zmieniona w wyniku przyjęcia EN ISO 13485:2016/A11:2021 i poprawiona w wyniku przyjęcia EN ISO 13485:2016/AC:2018, spełnia wymogi, które ma obejmować i które zostały określone w rozporządzeniu (UE) 2017/745. W celu zapewnienia, aby poprawki wprowadzone przez EN ISO 13485:2016/AC:2018 miały zastosowanie do celów domniemania zgodności z odpowiednimi wymogami rozporządzenia (UE) 2017/745, konieczne jest ujęcie odniesienia do tej poprawki w decyzji wykonawczej (UE) 2021/1182. Ze względu na pewność prawa odniesienie do poprawki EN ISO 13485:2016/AC:2018 należy opublikować w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z mocą wsteczną.
- (10) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą (UE) 2021/1182.
- (11) Zgodność z normą zharmonizowaną stanowi podstawę domniemania zgodności z odpowiednimi zasadniczymi wymaganiami określonymi w unijnym prawodawstwie harmonizacyjnym od dnia publikacji odniesienia do takiej normy w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Niniejsza decyzja powinna zatem wejść w życie z dniem jej opublikowania,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W załączniku do decyzji wykonawczej (UE) 2021/1182 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Pkt 1 załącznika stosuje się od dnia 5 stycznia 2022 r.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 maja 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁶⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/1182 z dnia 16 lipca 2021 r. w sprawie norm zharmonizowanych dotyczących wyrobów medycznych, opracowanych na potrzeby rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 (Dz.U. L 256 z 19.7.2021, s. 100).

ZAŁĄCZNIK

W załączniku do decyzji wykonawczej (UE) 2021/1182 wprowadza się następujące zmiany:

1) pozycja nr 10 otrzymuje brzmienie:

Nr	Odniesienie do normy
„10.	EN ISO 13485:2016 Wyroby medyczne – Systemy zarządzania jakością – Wymagania do celów przepisów prawnych (ISO 13485:2016) EN ISO 13485:2016/AC:2018 EN ISO 13485:2016/A11:2021”

2) dodaje się pozycje w brzmieniu:

Nr	Odniesienie do normy
„15.	EN 285:2015+A1:2021 Sterylizacja – Sterylizatory parowe – Duże sterylizatory
16.	EN ISO 14971:2019 Wyroby medyczne – Zastosowanie zarządzania ryzykiem do wyrobów medycznych (ISO 14971:2019) EN ISO 14971:2019/A11:2021”

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2022/758

z dnia 27 kwietnia 2022 r.

w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka, którzy angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że Unia opiera się na takich wartościach, jak: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, państwo prawne oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.
- (2) Art. 10 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii. W Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta praw podstawowych”) przewiduje się między innymi prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7), prawo do ochrony danych osobowych (art. 8), prawo do wolności wypowiedzi i informacji, które obejmuje poszanowanie wolności i pluralizmu mediów (art. 11), oraz prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (art. 47).
- (3) Prawo do wolności wypowiedzi i informacji określone w art. 11 Karty praw podstawowych obejmuje prawo do posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Z uwagi na fakt, że nie jest to prawo absolutne, wszelkie jego ograniczenia muszą być przewidziane ustawą, szanować istotę tego prawa i być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób (art. 52 ust. 1 Karty praw podstawowych).
- (4) Zgodnie z art. 52 ust. 3 Karty praw podstawowych oraz z Wyjaśnieniami dotyczącymi Karty praw podstawowych artykułowi 11 Karty praw podstawowych należy nadać znaczenie i zakres art. 10 dotyczącego wolności wypowiedzi i informacji europejskiej konwencji praw człowieka w myśl wykładni Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka zapewniana jest ochrona wolności wypowiedzi i informacji. W zakresie stosowania europejskiej konwencji praw człowieka wszelkie ograniczenia muszą być przewidziane przez ustawę, muszą być niezbędne w społeczeństwie demokratycznym i być wprowadzane w ramach realizacji uzasadnionych celów określonych w art. 10 ust. 2 europejskiej konwencji praw człowieka.
- (5) Europejska konwencja praw człowieka nakłada na umawiające się państwa także obowiązek pozytywny zapewnienia ochrony wolności i pluralizmu mediów oraz stworzenia środowiska sprzyjającego uczestnictwu w debacie publicznej ⁽¹⁾. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazuje się ponadto, że wolność wypowiedzi stanowi jeden z głównych fundamentów demokratycznego społeczeństwa i że dotyczy ona nie tylko informacji lub idei, które są przyjmowane przychylnie lub postrzegane jako nieobraźliwe lub obojętne, lecz również takich,

⁽¹⁾ Zob. na przykład wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 14 września 2010 r., Dink przeciwko Turcji (skargi nr 2668/07, 6102/08, 30079/08, 7072/09 i 7124/09), pkt 137. Jeżeli chodzi o kwestię obowiązków pozytywnych na podstawie art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka, zob. również sprawozdanie sekcji ds. badań naukowych Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, https://www.echr.coe.int/documents/research_report_article_10_eng.pdf.

które obrażają, szokują lub niepokoją państwo lub jakąkolwiek część społeczeństwa⁽²⁾. Wyjaśniono również, że „w społeczeństwie demokratycznym nawet małe i nieformalne grupy prowadzące kampanie [...] muszą mieć możliwość skutecznego prowadzenia działalności” oraz że „ważny interes publiczny wymaga umożliwienia takim grupom i jednostkom spoza głównego nurtu udziału w publicznej debacie przez rozpowszechnianie informacji i idei w sprawach leżących w interesie publicznym”⁽³⁾.

- (6) Dziennikarze odgrywają ważną rolę w ułatwianiu debaty publicznej oraz w przekazywaniu i otrzymywaniu informacji, opinii i idei⁽⁴⁾. Istotne jest zapewnienie im przestrzeni niezbędnej do tego, aby mogli wносить wkład do otwartej, wolnej i uczciwej debaty oraz by mogli zwalczać dezinformację i inne rodzaje manipulacyjnej ingerencji w debatę, w tym ze strony podmiotów z państw trzecich. Dziennikarze powinni mieć możliwość skutecznego prowadzenia swoich działań, aby zapewnić obywatelom dostęp do pluralizmu poglądów w demokracjach europejskich.
- (7) obrońcy praw człowieka także odgrywają ważną rolę w demokracjach europejskich, szczególnie jeżeli chodzi o zapewnienie poszanowania praw podstawowych, wartości demokratycznych, włączenia społecznego, ochrony środowiska i państwa prawnego. Powinni oni mieć możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym oraz prawo do wyrażania swoich poglądów w kwestiach politycznych i w procesach decyzyjnych bez obaw przed zastraszeniem. obrońcy praw człowieka to osoby lub organizacje zaangażowane w obronę praw podstawowych i wielu innych praw, w tym praw związanych ze środowiskiem i klimatem, praw kobiet, praw osób LGBTIQ, praw osób wywodzących się z mniejszości rasowych lub etnicznych, praw pracowniczych i wolności wyznania.
- (8) Prawidłowo funkcjonująca i rozwijająca się demokracja wymaga, aby ludzie mogli aktywnie uczestniczyć w debacie publicznej. Aby zapewnić znaczące uczestnictwo, ludzie powinni mieć dostęp do wiarygodnych informacji, które umożliwią im wyrobienie sobie własnych opinii i dokonanie własnego osądu w przestrzeni publicznej, w której można swobodnie wyrażać różne poglądy.
- (9) Dla wsparcia takiego otoczenia istotna jest ochrona dziennikarzy i obrońców praw człowieka przed ewidentnie bezpodstawnymi i stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej (powszechnie zwanymi „SLAPP”). Takie postępowania sądowe są albo ewidentnie bezpodstawne, albo całkowicie lub częściowo bezpodstawne i występują w nich elementy nadużycia uzasadniające przypuszczenie, że głównym celem postępowania sądowego jest uniemożliwienie, ograniczenie lub penalizacja debaty publicznej. Oznaką takiego nadużycia jest nieproporcjonalny, nadmierny lub nieuzasadniony charakter roszczenia lub jego części, istnienie wielu roszczeń wniesionych przez powoda w związku z podobnymi sprawami lub zastraszanie, nękanie lub groźby ze strony powoda lub jego przedstawicieli przed wszczęciem ewidentnie bezpodstawnego lub stanowiącego nadużycie postępowania sądowego. Postępowania te stanowią nadużycie postępowania sądowego i powodują niepotrzebne obciążenie sądów, ponieważ ich celem nie jest zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, lecz nękanie i uciszanie pozwanych. Długie postępowania powodują obciążenia dla krajowych systemów sądowych.
- (10) Ewidentnie bezpodstawne i stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej mogą przybierać formę szerokiego spektrum nadużyć prawnych, głównie w sprawach cywilnych lub karnych, ale także w sprawach z zakresu prawa administracyjnego, i mogą opierać się na różnych podstawach.

⁽²⁾ Zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 grudnia 1976 r., Handyside przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 5493/72), pkt 49.

⁽³⁾ Zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 15 lutego 2005 r., Steel and Morris przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 68416/01), pkt 89.

⁽⁴⁾ W zaleceniu CM/Rec(2022)4 Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie promowania sprzyjającego środowiska dla dziennikarstwa wysokiej jakości w epoce cyfrowej przewidziano, że „dziennikarstwo wysokiej jakości, które opiera się na normach etyki zawodowej, przyjmując różne formy w zależności od kontekstów geograficznych, prawnych i społecznych, dąży do realizacji dwóch celów: działania w charakterze publicznego nadzoru w demokratycznych społeczeństwach oraz przyczyniania się do zwiększania świadomości społecznej i oświecania”, https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectid=0900001680a5ddd0. W rezolucji 2213 (2018) w sprawie statusu dziennikarzy w Europie przyjętej przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy w odniesieniu do zawodowych dziennikarzy wskazano, że realizują oni „misję polegającą na informowaniu społeczeństwa na temat stanowiących przedmiot zainteresowania kwestii ogólnych lub specjalistycznych w sposób jak najbardziej odpowiedzialny i obiektywny”, https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectid=0900001680a5ddd0.

- (11) Takie postępowania sądowe są często wszczynane przez wpływy osoby lub podmioty (np. grupy lobbystyczne, korporacje i organy państwowe) z zamiarem wyciszenia debaty publicznej. Często występuje w nich nierównowaga sił między stronami – powód ma silniejszą pozycję niż pozwany, na przykład finansową lub polityczną. Chociaż nie jest to niezbędny element ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych, to nierównowaga sił, jeśli występuje, znacznie zwiększa szkodliwe skutki, a także efekty mrozące postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.
- (12) Ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej mogą mieć negatywny wpływ na wiarygodność i reputację przede wszystkim dziennikarzy i obrońców praw człowieka oraz wyczerpać ich zasoby finansowe i zasoby innego rodzaju. Mogą mieć one negatywne konsekwencje psychologiczne dla osób, wobec których są prowadzone, oraz członków ich rodzin. Ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej zagrażają możliwości prowadzenia działalności przez dziennikarzy i obrońców praw człowieka. W wyniku takiego postępowania może dojść do opóźnienia lub całkowitego uniemożliwienia publikacji informacji na temat spraw leżących w interesie publicznym. Występowanie takich postępowań może mieć szerszy wpływ odstrasżający, przede wszystkim na pracę dziennikarzy i obrońców praw człowieka, przyczyniając się do autocenzury ze względu na ewentualne przyszłe postępowania sądowe, co prowadzi do osłabienia debaty publicznej ze szkodą dla całego społeczeństwa. Czas trwania postępowań, presja finansowa i groźba sankcji karnych stanowią potężne narzędzia zastraszenia i wyciszenia krytycznych wypowiedzi.
- (13) Osoby, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, często stoją w obliczu wielu postępowań sądowych jednocześnie w kilku jurysdykcjach. Postępowania sądowe wszczęte w jurysdykcji jednego państwa członkowskiego przeciwko osobie zamieszkałej w innym państwie członkowskim są zazwyczaj bardziej złożone i kosztowne dla pozwanego. Powodowie w ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej mogą również wykorzystywać narzędzia proceduralne w celu wydłużenia czasu trwania i zwiększenia kosztów postępowania oraz wytaczać powództwa w jurysdykcji, którą uważają za sprzyjającą ich sprawie, a nie w sądzie najwłaściwszym do jej rozpatrzenia.
- (14) Zjawisko wykorzystywania ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej nasila się w Unii Europejskiej. Według najnowszych badań ⁽⁵⁾ postępowania takie są coraz częściej stosowane w państwach członkowskich.
- (15) W rezolucji z 25 listopada 2020 r. ⁽⁶⁾ Parlament Europejski potępił stosowanie strategicznego powództwa zmierzającego do stłumienia debaty publicznej w celu uciszenia lub zastraszenia dziennikarzy i mediów śledczych oraz tworzenia atmosfery strachu w odniesieniu do niektórych z poruszanych przez nich tematów i wystosował apel do Komisji, by przedstawiła wniosek z myślą o zapobieganiu takim powództwom. W rezolucji ⁽⁷⁾ z 11 listopada 2021 r. w sprawie wzmocnienia demokracji oraz wolności i pluralizmu mediów w UE – niewłaściwe wykorzystywanie postępowań cywilnych i karnych do uciszenia dziennikarzy, organizacji pozarządowych i społeczeństwa obywatelskiego Parlament Europejski ponownie podkreślił powszechność tego zjawiska oraz potrzebę skutecznych gwarancji dla jego ofiar w całej Unii.

⁽⁵⁾ Sieć akademicka zajmująca się prawami wynikającymi z obywatelstwa europejskiego, Ad hoc request – SLAPP in the EU context [Wniosek *ad hoc* – SLAPP w kontekście UE], 29 maja 2020 r., https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ad-hoc-literature-review-analysis-key-elements-slapp_en.pdf, s. 4 i Sieć akademicka zajmująca się prawami wynikającymi z obywatelstwa europejskiego, Strategic Lawsuits Against Public Participation (SLAPP) in the European Union: A comparative study [Strategiczne powództwo zmierzające do stłumienia debaty publicznej (SLAPP) w Unii Europejskiej: badanie porównawcze], 30 czerwca 2021 r., https://ec.europa.eu/info/files/strategic-lawsuits-against-public-participation-slapp-european-union-comparative-study_en.

⁽⁶⁾ P9_TA(2020)0320. W rezolucji tej Parlament przypomniał również warunki przedstawione w jego rezolucji z 28 marca 2019 r. (P8_TA(2019)0328).

⁽⁷⁾ P9_TA(2021)0451.

- (16) Platforma Rady Europy propagująca ochronę dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy ⁽⁸⁾ również odnotowuje rosnącą liczbę zgłoszeń dotyczących poważnych zagrożeń dla bezpieczeństwa dziennikarzy i wolności mediów w Europie, w tym liczne przypadki zastraszania poprzez sądy. W sprawozdaniu rocznym z 2021 r. stowarzyszenia partnerskie platformy Rady Europy propagującej ochronę dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy podkreśliły znaczny wzrost liczby zgłoszeń związanych z SLAPP zarejestrowanych w 2020 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, zarówno pod względem liczby zgłoszeń, jak i jurysdykcji zainteresowanych państw członkowskich Rady Europy ⁽⁹⁾. W zaleceniu w sprawie ochrony dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy i innych podmiotów sektora mediów ⁽¹⁰⁾ z dnia 13 kwietnia 2016 r. Rada Europy zaleciła swoim państwom członkowskim wprowadzenie niezbędnych środków legislacyjnych lub innych środków w celu zapobiegania niepoważnemu, uciążliwemu lub złośliwemu wykorzystywaniu prawa i procesów sądowych do zastraszania i uciszania dziennikarzy oraz innych podmiotów sektora mediów.
- (17) W sprawozdaniach Komisji na temat praworządności z 2020 r. ⁽¹¹⁾ i 2021 r. ⁽¹²⁾ podkreślono, że w wielu państwach członkowskich dziennikarze i inne osoby zaangażowane w ochronę interesu publicznego coraz częściej doświadczają gróźb i ataków w związku z ich publikacjami i pracą, które to groźby i ataki przybierają różne formy, w tym z wykorzystaniem SLAPP.
- (18) Koronnym przykładem wykorzystywania postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej w Unii jest przypadek dziennikarki Daphne Caruany Galizii, wobec której w momencie jej zabójstwa toczyło się ponad 40 cywilnych i karnych postępowań sądowych w sprawach o zniesławienie związanych z jej pracą śledczą.
- (19) W europejskim planie działania na rzecz demokracji ⁽¹³⁾ przedstawionym przez Komisję 3 grudnia 2020 r. podkreślono fundamentalną rolę wolnych i pluralistycznych mediów w demokracjach, a także znaczenie społeczeństwa obywatelskiego. Podkreślono w nim m.in. istotną rolę, jaką niezależne i pluralistyczne media odgrywają w umożliwianiu obywatelom podejmowania świadomych decyzji, a także w walce z manipulacją informacjami i ingerencją w przestrzeń informacyjną, w tym walce z dezinformacją. W tym kontekście Komisja przyjęła już zalecenie (UE) 2021/1534 w sprawie zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa dziennikarzom i innym pracownikom sektora mediów oraz wzmocnienia ich pozycji w Unii Europejskiej ⁽¹⁴⁾. Celem tego zalecenia jest zapewnienie wszystkim pracownikom sektora mediów bezpieczniejszych warunków pracy, wolnych od strachu i zastraszania, zarówno w internecie, jak i poza nim. W związku z rosnącym zagrożeniem, jakie dla wolności mediów i udziału społeczeństwa stanowią ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, Unia powinna opracować spójne i skuteczne podejście do przeciwdziałania takim postępowaniom. Niniejsze zalecenie uzupełnia zalecenie (UE) 2021/1534, określając szczegółowe zalecenia dotyczące ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej. Wykracza ono poza ochronę dziennikarzy i innych pracowników sektora mediów i obejmuje swoim zakresem obrońców praw człowieka. Niniejsze zalecenie powinno odnosić się do szczególnego zagrożenia, jakie stanowią ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, a tym samym wspierać prawidłowe funkcjonowanie mechanizmów kontroli i równowagi w zdrowej demokracji. Powinno ono zawierać wytyczne dla państw członkowskich dotyczące stosowania skutecznych, odpowiednich i proporcjonalnych środków służących do przeciwdziałania takim postępowaniom oraz do zapewnienia w tym kontekście ochrony przede wszystkim dziennikarzom i obrońcom praw człowieka. Zalecane środki powinny obejmować zwiększanie świadomości i poszerzanie wiedzy fachowej, w szczególności wśród przedstawicieli zawodów prawniczych i osób, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, w celu zapewnienia dostępności wsparcia dla osób, wobec których prowadzone są takie postępowania, oraz ułatwienia wzmoczonego monitorowania.

⁽⁸⁾ Platforma Rady Europy od 2015 r. ułatwia zestawianie i rozpowszechnianie informacji na temat poważnych obaw dotyczących wolności mediów i bezpieczeństwa dziennikarzy w państwach członkowskich Rady Europy. Współpracujące organizacje partnerskie – zaproszone międzynarodowe organizacje pozarządowe i stowarzyszenia dziennikarzy – wysyłają zgłoszenia dotyczące naruszeń wolności mediów oraz publikują sprawozdania roczne na temat sytuacji w zakresie wolności mediów i bezpieczeństwa dziennikarzy w Europie. Od państw członkowskich Rady Europy oczekuje się podjęcia działań i rozwiązania problemów oraz poinformowania na platformie o środkach zastosowanych w odpowiedzi na zgłoszenia. Niski wskaźnik odpowiedzi ze strony państw członkowskich Rady Europy, które są jednocześnie państwami członkowskimi UE, świadczy o konieczności dalszych działań, <https://www.coe.int/en/web/media-freedom>.

⁽⁹⁾ W 2021 r. na platformie Rady Europy propagującej ochronę dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy ([coe.int](https://www.coe.int)) opublikowano 282 zgłoszenia, z których kilka dotyczyło przypadków zastraszania poprzez sądy, tj. oportunistycznego, arbitralnego lub uciążliwego stosowania przepisów, w tym przepisów dotyczących zniesławienia, zwalczania terroryzmu, bezpieczeństwa narodowego, chuligaństwa lub ekstremizmu. W sprawozdaniu rocznym z 2021 r. sporządzonym przez organizacje partnerskie platformy Rady Europy propagującej ochronę dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy zwrócono uwagę, że w 2020 r. nastąpił wzrost liczby zarówno zgłoszeń, jak i jurysdykcji zainteresowanych państw członkowskich Rady Europy w porównaniu z rokiem poprzednim – 1680a2440e ([coe.int](https://www.coe.int)).

⁽¹⁰⁾ Zalecenie CM/Rec(2016)4 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie ochrony dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy i innych podmiotów sektora mediów, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016806415d9#_ftn1.

⁽¹¹⁾ COM(2020) 580 final z dnia 30 września 2020 r.

⁽¹²⁾ COM(2021) 700 final z dnia 20 lipca 2021 r.

⁽¹³⁾ COM(2020) 790 final z dnia 3 grudnia 2020 r.

⁽¹⁴⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2021/1534 z dnia 16 września 2021 r. w sprawie zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa dziennikarzom i innym pracownikom sektora mediów oraz wzmocnienia ich pozycji w Unii Europejskiej (Dz.U. L 331 z 20.9.2021, s. 8).

- (20) Aby zagwarantować skuteczną ochronę przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej i zapobiec zakorzenieniu się tego zjawiska w Unii, państwa członkowskie powinny zapewnić, by ich odpowiednie ramy prawne regulujące postępowania cywilne, karne, handlowe i administracyjne przewidywały zabezpieczenia niezbędne do przeciwdziałania takim postępowaniom sądowym, z pełnym poszanowaniem wartości demokratycznych i praw podstawowych, w tym prawa dostępu do bezstronnego sądu i prawa do wolności wypowiedzi. W celu zapewnienia spójnej i skutecznej ochrony przed ewidentnie bezpodstawnymi postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej państwa członkowskie powinny dążyć do zagwarantowania możliwości wczesnego oddalania pozwów. Powinny one również dążyć do ustanowienia innych środków ochrony prawnej przed postępowaniami sądowymi stanowiącymi nadużycie, a mianowicie: zasądzania kosztów, tak aby powód, który wszczął stanowiące nadużycie postępowanie sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, mógł zostać obciążony wszystkimi kosztami postępowania, odszkodowania na rzecz każdej osoby fizycznej lub prawnej, która poniosła szkodę w wyniku stanowiącego nadużycie postępowania sądowego zmierzającego do stłumienia debaty publicznej, oraz możliwości nakładania skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających kar na stronę, która wszczęła stanowiące nadużycie postępowanie sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej. Głównym celem zapewnienia sądom możliwości nakładania kar jest powstrzymanie potencjalnych powodów przed wszczynaniem stanowiących nadużycie postępowania sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej. Kary takie powinny być proporcjonalne do stwierdzonych elementów nadużycia. Ustalając wysokość kary, sądy mogłyby brać pod uwagę potencjalnie szkodliwe skutki lub efekty mroźące postępowania dotyczącego debaty publicznej, w tym w odniesieniu do charakteru roszczenia, tego, czy powód wszczął wiele postępowania lub postępowanie zbiorowe w podobnych sprawach, oraz tego, czy podejmowano próby zastraszania lub nękania pozwanego lub też grożenia pozwanemu.
- (21) Państwa członkowskie powinny dążyć do zawarcia w prawie krajowym zabezpieczeń odnoszących się do spraw krajowych podobnych do zabezpieczeń przewidzianych w instrumentach unijnych, które mają na celu przeciwdziałanie ewidentnie bezpodstawnym i stanowiącym nadużycie postępowaniom sądowym zmierzającym do stłumienia debaty publicznej w sprawach cywilnych o skutkach transgranicznych. Zapewniłoby to spójną i skuteczną ochronę przed takimi postępowaniami sądowymi i pomogłoby zapobiec zakorzenieniu się tego zjawiska w Unii.
- (22) Państwa członkowskie powinny w szczególności dokonać przeglądu swoich ram prawnych mających zastosowanie do zniesławienia z myślą o zapewnieniu, aby obowiązujące pojęcia i definicje nie mogły zostać wykorzystane przez powodów przeciwko dziennikarzom lub obrońcom praw człowieka w kontekście ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowania sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.
- (23) Aby nie dopuścić do efektu mroźącego w odniesieniu do debaty publicznej, państwa członkowskie powinny zadbać o to, aby kary za zniesławienie nie były nadmierne i nieproporcjonalne. Państwa członkowskie powinny zwrócić szczególną uwagę na wytyczne i zalecenia Rady Europy⁽¹⁵⁾ dotyczące ram prawnych w zakresie zniesławienia, w szczególności prawa karnego. W tym kontekście zachęca się państwa członkowskie do usunięcia z ich ram prawnych kar pozbawienia wolności za zniesławienie. Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy w swojej rezolucji 1577 (2007)⁽¹⁶⁾ wezwało państwa członkowskie, które nadal przewidują kary pozbawienia wolności za zniesławienie, nawet jeśli nie są one faktycznie wymierzane, do ich niezwłocznego zniesienia. Zachęca się również państwa członkowskie, aby popierały stosowanie prawa administracyjnego lub cywilnego do rozpatrywania spraw o zniesławienie, pod warunkiem że przepisy te mają mniej represyjny skutek niż przepisy prawa karnego⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁵⁾ Zob. m.in. rezolucja Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy, Towards decriminalisation of defamation [W kierunku depenalizacji zniesławienia] 1577 (2007) <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17588&lang=en>, zalecenie Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy, Towards decriminalisation of defamation [W kierunku depenalizacji zniesławienia] 1814 (2007) <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17587&lang=en>, Sekretariat Generalny Rady Europy, Study on Freedom of expression and defamation. A study of the case-law of the European Court of Human Rights [Badanie dotyczące wolności wypowiedzi i zniesławienia. Analiza orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka] (2012) <https://rm.coe.int/study-on-the-alignment-of-laws-and-practices-concerning-alignment-of-l/16804915c5> oraz niedawna publikacja Rady Europy, Study of the case law of the European Court of Human Rights [Analiza orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka] (2016) <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ac95b>.

⁽¹⁶⁾ Resolution 1577 (2007) of Parliamentary Assembly of the Council of Europe of 4 October 2007 on towards decriminalisation of defamation, <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17588&lang=en>

⁽¹⁷⁾ Zob. również Komitet Praw Człowieka ONZ, Komentarz ogólny nr 34 art. 19: Wolność opinii i wypowiedzi z 12 września 2011 r., <https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/gc34.pdf> oraz sprawozdanie specjalne Biura Przedstawiciela OBWE ds. Wolności Mediów, Legal harassment and abuse of the judicial system against the media [Nękanie z wykorzystaniem środków prawnych i nadużycie systemu sądowego wobec mediów], 23 listopada 2021 r., https://www.osce.org/files/f/documents/c/f/505075_0.pdf.

- (24) Zgodnie z wytycznymi organizacji międzynarodowych rozpatrywanie spraw o zniesławienie na gruncie prawa karnego powinno być stosowane wyłącznie w ostateczności, zamiast tego należy zachęcać do reakcji na gruncie prawa administracyjnego lub cywilnego. Komitet Praw Człowieka ONZ⁽¹⁸⁾ oraz Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie⁽¹⁹⁾ zaleciły usunięcie zniesławienia z przepisów prawa karnego. Rada Europy również przedstawiła zastrzeżenia w tym kontekście⁽²⁰⁾.
- (25) Prawo do ochrony danych osobowych zostało doprecyzowane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁽²¹⁾. Prawo do ochrony danych osobowych nie jest prawem absolutnym. Art. 85 RODO stanowi, że państwa członkowskie przyjmują przepisy pozwalające pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacji, w tym do przetwarzania na potrzeby dziennikarskie oraz do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej.
- (26) Państwa członkowskie powinny zachęcać organy samoregulacyjne i samorządy przedstawicieli zawodów prawniczych do dostosowania, w stosownych przypadkach, swoich norm deontologicznych, w tym kodeksów postępowania, do niniejszego zalecenia. Państwa członkowskie powinny także zapewnić, by normy deontologiczne mające na celu zniechęcanie przedstawicieli zawodów prawniczych do zachowań, które mogą stanowić nadużycie prawa procesowego lub naruszenie ich innych obowiązków zawodowych związanych z integralnością procesu sądowego, lub zakazywanie im takich zachowań oraz odpowiadające im sankcje dyscyplinarne obejmowały ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej. Powinny temu towarzyszyć odpowiednie działania zwiększające świadomość i szkolenia służące pogłębieniu wiedzy i poprawie skuteczności obowiązujących norm deontologicznych, które są istotne dla ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowania sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.
- (27) Przedstawiciele zawodów prawniczych odgrywają znaczącą rolę w ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, reprezentując strony postępowania, ściągając osoby fizyczne albo rozstrzygając spory. W związku z tym niezwykle ważne jest, by dysponowali oni niezbędną wiedzą i niezbędnymi umiejętnościami w tym zakresie. Państwa członkowskie powinny wspierać przedstawicieli zawodów prawniczych i stwarzać im możliwości odbycia szkoleń. Szkolenia mogłyby w istotny sposób przyczynić się do poszerzenia wiedzy i zdolności tych osób w zakresie wykrywania ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowania sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, w tym postępowań, w których występuje związek z państwem trzecim, oraz odpowiedniego reagowania na takie postępowania. Szkolenia takie powinny być skierowane do pracowników wymiaru sprawiedliwości na wszystkich szczeblach sądowych, w tym sędziów, prokuratorów, pracowników sądów i prokuratury, a także wszystkich innych pracowników wymiaru sprawiedliwości związanych z sądownictwem lub w inny sposób uczestniczących w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości, niezależnie od definicji w prawie krajowym, statusu prawnego lub organizacji wewnętrznej, na szczeblu regionalnym i lokalnym, na którym w pierwszej kolejności mogą zostać wszczęte ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej. Szkolenia takie powinny być skierowane również do innych przedstawicieli zawodów prawniczych, takich jak wykwalifikowani prawnicy. Rozwijanie lokalnych zdolności szkoleniowych może przyczynić się do długoterminowej trwałości szkolenia.
- (28) Rozszerzenie takich szkoleń na dziennikarzy, członków rad prasowych, pracowników sektora mediów i obrońców praw człowieka pomogłoby im rozpoznawać sytuacje, w których mają do czynienia z takimi postępowaniami sądowymi, oraz zapewniłoby im umiejętności prawne niezbędne do zmniejszenia ryzyka narażenia się na ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej lub wyposażyłoby ich w wiedzę pozwalającą lepiej radzić sobie z takimi postępowaniami. Mogłoby to także umożliwić im angażowanie się w rzetelne informowanie o przypadkach SLAPP. Szkolenia dla dziennikarzy powinny odnosić się także do norm etycznych i wytycznych określonych przez krajowe rady prasowe lub rady ds. mediów. Aby wspomóc ogólne budowanie zdolności i wzmocnić instytucjonalną reakcję na ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, w szkoleniach takich mogłyby uczestniczyć również organy ochrony danych, krajowe instytucje praw człowieka, instytucje rzeczników praw obywatelskich oraz krajowe organy regulacyjne ds. mediów.

⁽¹⁸⁾ Komitet Praw Człowieka ONZ, Komentarz ogólny nr 34 art. 19: Wolność opinii i wypowiedzi z 12 września 2011 r., <https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/gc34.pdf>.

⁽¹⁹⁾ Sprawozdanie specjalne Biura Przedstawiciela OBWE ds. Wolności Mediów, Legal harassment and abuse of the judicial system against the media [Nękanie z wykorzystaniem środków prawnych i nadużycie systemu sądowego wobec mediów], 23 listopada 2021 r., https://www.osce.org/files/f/documents/c/f/505075_0.pdf.

⁽²⁰⁾ Zalecenie CM/Rec(2016)4 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie ochrony dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy i innych podmiotów sektora mediów, zob. pkt 6.

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

- (29) Podmioty realizujące szkolenia prawnicze i samorządy przedstawicieli zawodów prawniczych są bardzo dobrze przygotowane do prowadzenia szkoleń na temat ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, a także do określania celów takich szkoleń i wyboru najbardziej odpowiedniej metodyki prowadzenia szkoleń. Szkolenia prowadzone przez przedstawicieli zawodów prawniczych dla innych przedstawicieli zawodów prawniczych pozwalają wszystkim uczyć się jako grupa, skuteczniej wymieniać doświadczenia i wzmacniać wzajemne zaufanie. Należy zachęcać do wymiany odpowiednich praktyk na szczeblu europejskim, w tym przy wsparciu Komisji i z udziałem Europejskiej Sieci Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN). Zaangażowanie prawników praktyków i ich samorządów zawodowych, poczynawszy od przygotowania analizy potrzeb, a skończywszy na ocenie wyników, ma ogromne znaczenie dla zapewnienia skuteczności i trwałości działań szkoleniowych.
- (30) Szkolenia powinny dotyczyć wolności wypowiedzi i informacji oraz innych praw podstawowych wynikających z Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i europejskiej konwencji praw człowieka oraz prawa krajowego, a także obejmować praktyczne wytyczne dotyczące stosowania odpowiedniego orzecznictwa, ograniczeń praw podstawowych i powiązań między nimi, w tym wolności wypowiedzi, gwarancji proceduralnych oraz innych stosownych przepisów prawa krajowego. Należy odpowiednio uwzględnić podręcznik Rady Europy dla prawników praktyków dotyczący ochrony prawa do wolności wypowiedzi zagwarantowanego w EKPC ⁽²²⁾.
- (31) Szkolenia powinny dotyczyć m.in. ochrony danych osobowych, która może zostać wykorzystana do wszczęcia ewidentnie bezpodstawnego lub stanowiącego nadużycie postępowania sądowego zmierzającego do stłumienia debaty publicznej. Powinny one odnosić się również do manipulacji informacjami i ingerencji w przestrzeń informacyjną, w tym do dezinformacji.
- (32) W szkoleniach należy uwzględnić krajowe ramy prawne i kontekst. Połączenie ich w sposób uporządkowany i spójny z wytycznymi opracowanymi przez Radę Europy, relacjami osób, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, oraz najlepszymi praktykami z innych państw członkowskich mogłoby przyczynić się do osiągnięcia celów kształcenia związanych ze szkoleniami na temat ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych. Ponadto szkolenia mogą być wykorzystywane do wspierania wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi.
- (33) Aby dotrzeć do szerszego grona odbiorców i zwiększyć wsparcie, organizując szkolenia na temat ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, należy jak najlepiej wykorzystać również nowe technologie, w tym szkolenia przez internet. Dostęp do zasobów elektronicznych, aktualnych materiałów i niezależnych narzędzi edukacyjnych dotyczących odpowiednich przepisów i wytycznych uzupełniłby korzyści wynikające z takich działań szkoleniowych.
- (34) Aby wzmocnić synergie z podobnymi inicjatywami w zakresie szkolenia przedstawicieli zawodów prawniczych, moduły szkoleniowe poświęcone ewidentnie bezpodstawnym lub stanowiącym nadużycie postępowaniom sądowym dotyczącym debaty publicznej można by włączyć do szkoleń związanych z pokrewnymi tematami, takimi jak wolność wypowiedzi i etyka prawnicza. Należy zachęcać do korzystania z istniejących materiałów i praktyk szkoleniowych, takich jak te rozpowszechniane na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”, ogólnoswiatowy zestaw narzędzi Unesco dla przedstawicieli sądownictwa ⁽²³⁾ oraz kursy internetowe HELP (Human Rights Education for Legal Professionals [Kształcenie w zakresie praw człowieka dla przedstawicieli zawodów prawniczych]) Rady Europy ⁽²⁴⁾.
- (35) Uwzględnienie w programach nauczania prawa i dziennikarstwa ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej pomogłoby zwiększyć wiedzę przedstawicieli zawodów prawniczych i dziennikarzy niezbędną do rozpoznawania takich postępowań i wyposażić ich w konkretną wiedzę umożliwiającą odpowiednie reagowanie na takie postępowania oraz wspierać rozwój wiedzy fachowej i kompetencji zawodowych wśród wykładowców. Taka wiedza mogłaby być przekazywana przez instytucje szkolnictwa wyższego w ramach kursów uzupełniających lub seminariów podczas ostatnich lat studiów, np. dla studentów prawa i dziennikarstwa.
- (36) Państwa członkowskie powinny wspierać kampanie zwiększające świadomość na temat ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej organizowane m. in. przez podmioty krajowe, w tym krajowe instytucje praw człowieka i organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

⁽²²⁾ Rada Europy, Handbook for legal practitioners on protecting the right to freedom of expression under the ECHR [Podręcznik dla prawników praktyków dotyczący ochrony prawa do wolności wypowiedzi zagwarantowanego w EKPC] (2017), <https://rm.coe.int/handbook-freedom-of-expression-eng/1680732814>.

⁽²³⁾ Global toolkit for judicial actors: international legal standards on freedom of expression, access to information and safety of journalists [Ogólnoswiatowy zestaw narzędzi dla przedstawicieli sądownictwa: międzynarodowe normy prawne dotyczące wolności wypowiedzi, dostępu do informacji i bezpieczeństwa dziennikarzy] (2021) <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000378755>.

⁽²⁴⁾ <https://www.coe.int/en/web/help/home>

- (37) Działania informacyjne dotyczące ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej mogą przyjąć formę publikacji, komunikatów, spotkań publicznych, konferencji, warsztatów i webinarów.
- (38) Osoby, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, często mają trudności ze znalezieniem informacji o dostępnych zasobach mogących być źródłem wsparcia. Aby ułatwić określenie podmiotów lub organów mogących udzielić pomocy w sprawie ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych oraz aby zapewnić skuteczność wsparcia w takich postępowaniach, informacje powinny być gromadzone i udostępniane w jednym miejscu, być bezpłatne i łatwo dostępne. W tym celu każde państwo członkowskie powinno ustanowić jeden krajowy punkt kontaktowy gromadzący i udostępniający informacje o dostępnych zasobach.
- (39) Podstawowym celem działań zwiększających świadomość na temat ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej powinno być podnoszenie świadomości na temat znaczenia przestrzeni publicznej, która umożliwia demokratyczne uczestnictwo i pozwala obywatelom na uzyskanie dostępu do pluralizmu poglądów i wiarygodnych informacji wolnych od uprzedzeń.
- (40) Aby zapewnić skuteczność kampanii zwiększających świadomość, należy je zorganizować w porozumieniu z krajowymi punktami kontaktowymi i innymi właściwymi organami. Ponadto należy dążyć do osiągnięcia synergii z kampaniami zwiększającymi świadomość na podobne tematy, np. dotyczącymi wspierania otwartej, wolnej i uczciwej debaty oraz ochrony prawa do wolności wypowiedzi, a prowadzone działania należy także zintegrować z działaniami zwiększającymi świadomość, w ramach których propaguje się aktywne uczestnictwo obywatelskie, pluralizm poglądów i dostęp do wiarygodnych informacji. Należy także dążyć do synergii, w stosownych przypadkach, z budowaniem odporności w zakresie mediów, umiejętności korzystania z informacji, standardów dziennikarskich i weryfikacji informacji w kontekście środków przeciwdziałania dezinformacji, manipulacji informacjami i ingerencji w przestrzeń informacyjną, w tym z zagranicy. Do grupy docelowej mogą należeć między innymi określone grupy, takie jak pracownicy sektora mediów, przedstawiciele zawodów prawniczych i członkowie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, specjaliści ds. komunikacji, pracownicy naukowcy, ośrodki analityczne, politycy, urzędnicy służby cywilnej, organy publiczne i prywatne korporacje.
- (41) Państwa członkowskie powinny dążyć do zapewnienia, w dowolny sposób, jaki uznają za stosowny, dostępności informacji o gwarancjach proceduralnych i innych gwarancjach wynikających z ich krajowych ram prawnych, w tym informacji o podmiotach lub organach, do których można się zwrócić o pomoc w przypadku ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.
- (42) Takie zasoby mogące być źródłem wsparcia mogą obejmować kancelarie prawne, które bronią *pro bono* osoby, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, poradnie prawne na uniwersytetach, które udzielają takiego wsparcia, organizacje, które rejestrują i zgłaszają przypadki SLAPP, oraz organizacje, które udzielają pomocy finansowej i innego rodzaju pomocy osobom, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe
- (43) Osoby, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, muszą zostać odpowiednio przygotowane do uczestnictwa w takich postępowaniach. W związku z tym konieczne jest rozwijanie zdolności w państwach członkowskich z myślą o zapewnieniu wsparcia osobom, wobec których prowadzone są takie postępowania. Państwa członkowskie powinny oferować finansowanie organizacjom, które dostarczają wytycznych i udzielają wsparcia osobom, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe, i propagować finansowanie na poziomie Unii dostępne dla tych organizacji.
- (44) Aby lepiej zwalczać zjawisko ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, konieczne jest ich bardziej systematyczne monitorowanie. Gromadzone dane powinny zawierać wystarczające informacje, które pozwolą organom i innym zainteresowanym stronom na ilościowe określenie i lepsze zrozumienie tego zjawiska, także z myślą o zapewnieniu niezbędnego wsparcia osobom, wobec których prowadzone są postępowania. Państwa członkowskie powinny powierzyć, z uwzględnieniem swoich rozwiązań instytucjonalnych w zakresie statystyk sądowych⁽²⁵⁾, co najmniej jednemu organowi gromadzenie i agregowanie danych o ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej wszczynanych w sądach krajowych. Organy te mogą gromadzić

⁽²⁵⁾ Zob. Guidelines on judicial statistics [Wytyczne dotyczące statystyk sądowych] przyjęte przez Europejską Komisję na rzecz Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości (CEPEJ) na 12. posiedzeniu plenarnym (Strasburg 10–11 grudnia 2008 r.), CEPEJ-GT-EVAL (coe.int).

dane od kilku zainteresowanych stron. Aby ułatwić gromadzenie danych, organy, którym powierzono gromadzenie danych, mogą utworzyć punkty kontaktowe, dzięki którym organy sądowe, organizacje zawodowe, organizacje pozarządowe, obrońcy praw człowieka, dziennikarze i inne zainteresowane strony będą mogły udostępniać dane o ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych. Państwa członkowskie powinny powierzyć jednemu z tych organów koordynowanie informacji i zgłaszanie Komisji co roku zagregowanych danych zgromadzonych na poziomie krajowym, po raz pierwszy przed końcem 2023 r. Państwa członkowskie powinny zapewnić wiarygodność gromadzonych danych. W tym celu powinny one zapewnić, aby proces gromadzenia danych przebiegał zgodnie ze standardami zawodowymi oraz aby organy, którym powierzono gromadzenie danych i statystyk, były wystarczająco niezależne. Należy przestrzegać wymogów w zakresie ochrony danych.

- (45) Powierzając organom gromadzenie danych i sprawozdawczość, państwa członkowskie mogłyby rozważyć stworzenie synergii z odpowiednimi instrumentami w dziedzinie państwa prawnego i ochrony praw podstawowych. Krajowe instytucje praw człowieka, o ile zostały ustanowione, mogą odgrywać istotną rolę, podobnie jak inne podmioty, takie jak biura rzeczników praw obywatelskich, organy ds. równości lub właściwe organy, takie jak te, które wyznaczono na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937⁽²⁶⁾. Krajowe punkty kontaktowe dostarczające przegląd zasobów mogących być źródłem wsparcia oraz podmioty lub organy, którym powierzono gromadzenie i zgłaszanie danych, mogą funkcjonować w ramach tej samej organizacji, przy uwzględnieniu wymogów i kryteriów opisanych w niniejszym zaleceniu.
- (46) Organ, którym powierzono gromadzenie danych, powinien publikować informacje o ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej w dostępnych formatach na swoich stronach internetowych oraz, w stosownych przypadkach, za pomocą innych odpowiednich narzędzi. Organ ten powinien przy tym zapewnić pełne poszanowanie praw podstawowych, w tym prawa do prywatności i ochrony danych osobowych osób, których dotyczy ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.
- (47) Aby określić czas trwania postępowań dotyczących ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych, należy w miarę możliwości gromadzić dokładne informacje o zdarzeniach, czynach lub działaniach, które rozpoczęły i zakończyły takie postępowania, oraz o datach ich wystąpienia. Gromadzone dane powinny także zawierać, w stosownych przypadkach, informacje na temat okoliczności sprawy, np. czy miały miejsce powtarzające się wcześniejsze postępowania sądowe przeciwko temu samemu pozwanemu lub wszczęte przez tego samego powoda.
- (48) W razie potrzeby ustanowiona przez Komisję grupa ekspertów UE ds. przeciwdziałania SLAPP⁽²⁷⁾ mogłaby wspierać opracowanie w państwach członkowskich porównywalnych kryteriów, które mogą być z łatwością stosowane przez organy, którym powierzono gromadzenie i zgłaszanie danych o ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.
- (49) Grupa ekspertów UE ds. przeciwdziałania SLAPP wspiera wymianę i rozpowszechnianie praktyk i wiedzy wśród praktyków w zakresie kwestii związanych ze SLAPP. Mogłaby ona udzielać m.in. pomocy technicznej organom w ustanawianiu punktów kontaktowych, opracowywaniu materiałów szkoleniowych i organizowaniu pomocy prawnej.
- (50) Celem programu „Obywatele, równość, prawa i wartości” (program CERV) ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/692⁽²⁸⁾ jest ochrona i propagowanie praw i wartości przewidzianych w Traktatach i Karcie praw podstawowych. Aby utrzymać i dalej rozwijać społeczeństwa demokratyczne oparte na państwie prawnym, program CERV przewiduje m.in. możliwość finansowania działań związanych z budowaniem zdolności i podnoszeniem świadomości na temat Karty praw podstawowych, w tym wolności wypowiedzi. Program „Sprawiedliwość” ustanowiony rozporządzeniem (UE) 2021/692⁽²⁹⁾, przewiduje między innymi możliwość finansowania działań związanych ze szkoleniem kadr wymiaru sprawiedliwości w celu pielęgnowania wspólnej kultury prawnej i sądowej opartej na państwie prawnym oraz wspieranie i propagowanie spójnego i skutecznego wdrażania instrumentów prawnych Unii istotnych w kontekście Programu,

⁽²⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

⁽²⁷⁾ Rejestr grup ekspertów Komisji i innych podobnych zespołów (europa.eu).

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/692 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program „Obywatele, równość, prawa i wartości” oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1381/2013 i rozporządzenie Rady (UE) nr 390/2014 (Dz.U. L 156 z 5.5.2021, s. 1).

⁽²⁹⁾ Celem rozporządzenia (UE) 2021/692 jest przyczynienie się do dalszego rozwoju europejskiej przestrzeni sprawiedliwości oraz umocnienie demokracji, państwa prawnego i ochrony praw podstawowych.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

PRZEDMIOT

1. Niniejsze zalecenie określa wytyczne dla państw członkowskich dotyczące stosowania skutecznych, odpowiednich i proporcjonalnych środków służących do przeciwdziałania ewidentnie bezpodstawnym lub stanowiącym nadużycie postępowaniom sądowym zmierzającym do stłumienia debaty publicznej oraz do ochrony przede wszystkim dziennikarzy i obrońców praw człowieka przed takimi postępowaniami przy pełnym poszanowaniu wartości demokratycznych i praw podstawowych.

MAJĄCE ZASTOSOWANIE RAMY

2. Co do zasady państwa członkowskie powinny zapewnić, by ich mające zastosowanie ramy prawne przewidywały zabezpieczenia niezbędne do przeciwdziałania ewidentnie bezpodstawnym lub stanowiącym nadużycie postępowaniom sądowym zmierzającym do stłumienia debaty publicznej, z pełnym poszanowaniem wartości demokratycznych i praw podstawowych, w tym prawa dostępu do bezstronnego sądu i prawa do wolności wypowiedzi.
3. Państwa członkowskie powinny dążyć do zapewnienia, aby dostępne były gwarancje proceduralne dotyczące możliwości wczesnego umorzenia ewidentnie bezpodstawnych postępowania sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej. Powinny one również dążyć do ustanowienia innych środków ochrony prawnej przed stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej, a mianowicie: zasądzania kosztów, co oznacza, że powód, który wszczął stanowiące nadużycie postępowanie sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, może zostać obciążony wszystkimi kosztami postępowania, odszkodowania na rzecz każdej osoby fizycznej lub prawnej, która poniosła szkodę w wyniku stanowiącego nadużycie postępowania sądowego zmierzającego do stłumienia debaty publicznej, oraz możliwości nakładania skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar na stronę, która wszczęła stanowiące nadużycie postępowanie sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.
4. Państwa członkowskie powinny dążyć do zawarcia w prawie krajowym zabezpieczeń odnoszących się do spraw krajowych, podobnych do zabezpieczeń przewidzianych w instrumentach unijnych, które mają na celu przeciwdziałanie ewidentnie bezpodstawnym i stanowiącym nadużycie powództwom w sprawach cywilnych o skutkach transgranicznych, zmierzającym do stłumienia debaty publicznej.
5. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby ich przepisy mające zastosowanie do zniesławienia nie wywierały nieuzasadnionego wpływu na wolność wypowiedzi, istnienie otwartego, wolnego i pluralistycznego środowiska medialnego oraz na debatę publiczną.
6. Państwa członkowskie powinny dopilnować, by ich przepisy, w tym zastosowane w nich pojęcia, mające zastosowanie do zniesławienia były wystarczająco jasne, aby zmniejszyć ryzyko ich niewłaściwego wykorzystywania lub nadużywania.
7. Państwa członkowskie nie powinny również dopuścić, by kary za zniesławienie były nadmierne i nieproporcjonalne. Państwa członkowskie powinny w jak największym stopniu brać pod uwagę wytyczne i zalecenia Rady Europy⁽³⁰⁾ dotyczące ram prawnych w zakresie zniesławienia, a w szczególności prawa karnego. W tym kontekście zachęca się państwa członkowskie do usunięcia z ich ram prawnych kar pozbawienia wolności za zniesławienie. Państwa członkowskie zachęca się do sprzyjania stosowaniu prawa administracyjnego lub cywilnego do rozpatrywania spraw o zniesławienie⁽³¹⁾, pod warunkiem że przepisy te mają mniej represyjny skutek niż przepisy prawa karnego.

⁽³⁰⁾ Zob. m.in. rezolucja Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Towards decriminalisation of defamation [W kierunku depenalizacji zniesławienia] 1577 (2007) <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17588&lang=en>, zalecenie Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Towards decriminalisation of defamation [W kierunku depenalizacji zniesławienia] 1814 (2007) <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17587&lang=en>, Sekretariat Generalny Rady Europy, Study on Freedom of expression and defamation. A study of the case-law of the European Court of Human Rights [Badanie dotyczące wolności wypowiedzi i zniesławienia. Analiza orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka] (2012) <https://rm.coe.int/study-on-the-alignment-of-laws-and-practices-concerning-alignment-of-l/16804915c5> oraz niedawna publikacja Rady Europy, Study of the case law of the European Court of Human Rights [Analiza orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka] (2016) <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ac95b>

⁽³¹⁾ Poza Radą Europy (zob. poprzedni przypis) na arenie międzynarodowej coraz częściej pojawiają się żądania depenalizacji zniesławienia. Zob. Komitet Praw Człowieka ONZ, Komentarz ogólny nr 34 art. 19: Wolność opinii i wypowiedzi z 12 września 2011 r. <https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/gc34.pdf> oraz sprawozdanie specjalne Biura Przedstawiciela OBWE ds. Wolności Mediów, Legal harassment and abuse of the judicial system against the media [Nękanie z wykorzystaniem środków prawnych i nadużycie systemu sądowego wobec mediów], 23 listopada 2021 r., https://www.osce.org/files/f/documents/c/f/f/505075_0.pdf

8. Państwa członkowskie powinny dołożyć wszelkich starań, aby w swoich przepisach zapewnić odpowiednie powiązanie prawa do ochrony danych osobowych oraz prawa do wolności wypowiedzi i informacji, by pogodzić te dwa prawa zgodnie z wymogiem określonym w art. 85 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/679.
9. Państwa członkowskie powinny podjąć stosowne działania w celu zapewnienia, by zasady deontologiczne regulujące postępowanie przedstawicieli zawodów prawniczych oraz sankcje dyscyplinarne za naruszenie tych zasad uwzględniały i obejmowały odpowiednie środki zniechęcające do wszczynania ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej państwa członkowskie powinny zachęcać organy samoregulacyjne i samorządy przedstawicieli zawodów prawniczych do dostosowania swoich norm deontologicznych, w tym kodeksów postępowania, do niniejszego zalecenia. Zaleca się także właściwe zwiększanie świadomości i szkolenia.

SZKOLENIA

10. Państwa członkowskie powinny wspierać możliwości prowadzenia szkoleń na temat ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej dla przedstawicieli zawodów prawniczych, takich jak pracownicy wymiaru sprawiedliwości na wszystkich szczeblach sądowych, wykwalifikowani prawnicy, a także dla osób, wobec których potencjalnie mogą być prowadzone takie postępowania sądowe. Szkolenia powinny koncentrować się na przekazywaniu wiedzy fachowej umożliwiającej wykrywania takich postępowań i odpowiednie reagowanie na nie.
11. Państwa członkowskie powinny zachęcać samorządy przedstawicieli zawodów prawniczych i organizatorów szkoleń prawniczych do oferowania szkoleń na temat sposobu postępowania w przypadku ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej. Komisja będzie zachęcać organizatorów szkoleń na szczeblu europejskim, takich jak Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości, do prowadzenia takich szkoleń. Prawnicy praktycy i ich samorządy zawodowe powinni być zaangażowani w opracowywanie, organizowanie, prowadzenie i ocenę szkoleń.
12. Szkolenia powinny obejmować odpowiednie aspekty Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz europejskiej konwencji praw człowieka. Powinny one zawierać praktyczne wytyczne dotyczące stosowania prawa Unii, orzecznictwa krajowego, orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, ustalania, czy ograniczenia w korzystaniu z wolności wypowiedzi spełniają wymogi przewidziane odpowiednio w art. 52 Karty praw podstawowych oraz w art. 10 ust. 2 europejskiej konwencji praw człowieka, a także połączenia wolności wypowiedzi i informacji z innymi prawami podstawowymi.
13. Szkolenia powinny obejmować również gwarancje proceduralne chroniące przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej, o ile są dostępne, a także jurysdykcję i odpowiednie prawo mające zastosowanie w sprawach związanych z prawami podstawowymi, sprawach karnych, administracyjnych, cywilnych i handlowych.
14. Ponadto działania szkoleniowe powinny odnosić się do spoczywającego na państwach członkowskich obowiązku przyjęcia przepisów godzących ochronę danych osobowych z prawem do wolności wypowiedzi i informacji, wynikającego z rozporządzenia (UE) 2016/679. Powinny one obejmować przepisy przyjęte w tym celu przez państwa członkowskie oraz szczególne wyjątki lub odstępstwa od rozporządzenia (UE) 2016/679 mające zastosowanie do przetwarzania danych prowadzonego do celów dziennikarskich lub do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej⁽³²⁾. Należy odpowiednio uwzględnić elementy wymienione w załączniku do niniejszego zalecenia.
15. Państwa członkowskie powinny rozważyć włączenie takich szkoleń do szkoleń z zakresu wolności wypowiedzi i etyki prawniczej.
16. Szkolenia dla dziennikarzy, innych pracowników sektora mediów i obrońców praw człowieka powinny zwiększać ich zdolność do radzenia sobie z ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej. Powinny koncentrować się one na rozpoznawaniu ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, na sposobach radzenia sobie w sytuacji, w której wobec danej osoby prowadzone jest takie postępowanie sądowe, oraz na informowaniu o prawach i obowiązkach, aby można było podjąć niezbędne kroki w celu zapewnienia sobie ochrony przed takimi postępowaniami. Szkolenia dla dziennikarzy powinny obejmować także normy etyczne i wytyczne określone przez krajowe rady prasowe lub rady ds. mediów.

⁽³²⁾ Więcej informacji na temat transpozycji art. 85 RODO do prawa krajowego znajduje się w dokumencie roboczym służb Komisji, s. 26.

17. Państwa członkowskie mogłyby zachęcać instytucje szkolnictwa wyższego do uwzględnienia w programach nauczania wiedzy o identyfikowaniu ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, w szczególności na kierunkach prawniczych i dziennikarskich.
18. W zakres szkoleń mogłyby wchodzić relacje osób, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej. Szkolenia mogłyby także, przy jak najlepszym wykorzystaniu wiedzy zdobytej w ramach grupy ekspertów UE ds. przeciwdziałania SLAPP, sprzyjać wymianie doświadczeń między państwami członkowskimi.

ZWIĘKSZANIE ŚWIADOMOŚCI

19. Zachęca się państwa członkowskie do wspierania inicjatyw, w tym inicjatyw krajowych instytucji praw człowieka i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, mających na celu zwiększanie świadomości i organizowanie kampanii informacyjnych na temat ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej. Szczególną uwagę należy zwrócić na osoby, wobec których potencjalnie mogą być prowadzone takie postępowania.
20. Działania zwiększające świadomość powinny być ukierunkowane na wyjaśnienie kwestii ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej w prosty i przystępny sposób, tak aby takie postępowania były łatwe do rozpoznania.
21. W ramach działań zwiększających świadomość należy przekazywać informacje o istniejących strukturach wsparcia, w tym o krajowych punktach kontaktowych gromadzących i udostępniających informacje o dostępnych zasobach. Starania na rzecz zwiększenia świadomości powinny także dostarczyć jasnego przeglądu prawnych linii obrony dostępnych na podstawie ram krajowych w przypadku ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej oraz sposobów ich skutecznego zastosowania.
22. Kampanie zwiększające świadomość mające na celu zwalczanie negatywnych postaw, stereotypów i uprzedzeń również mogłyby odnosić się do ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.
23. Do działań zwiększających świadomość na temat prawa do wolności wypowiedzi, skierowanych do określonych grup, takich jak pracownicy sektora mediów, przedstawiciele zawodów prawniczych, członkowie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, pracownicy naukowcy, ośrodki analityczne, specjaliści ds. komunikacji, urzędnicy służby cywilnej, politycy, organy publiczne i prywatne korporacje, należy włączyć wspieranie lepszego zrozumienia charakteru i zakresu wpływu wywieranego przez ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.

MECHANIZMY WSPARCIA

24. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby osoby, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, miały dostęp do indywidualnego i niezależnego wsparcia. W tym celu państwa członkowskie powinny określić organizacje, które dostarczają wytycznych i udzielają wsparcia takim osobom, oraz pomagać tym organizacjom. Do organizacji takich mogą należeć samorządy przedstawicieli zawodów prawniczych, rady ds. mediów i rady prasowe, patronackie stowarzyszenia obrońców praw człowieka, stowarzyszenia na szczeblu unijnym i krajowym, kancelarie prawne broniące *pro bono* osób, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, poradnie prawne na uniwersytetach i inne organizacje pozarządowe.
25. Każde państwo członkowskie powinno ustanowić punkt kontaktowy gromadzący i udostępniający informacje o wszystkich organizacjach, które dostarczają wytycznych i udzielają wsparcia osobom, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.
26. Państwa członkowskie zachęca się do korzystania z krajowego i unijnego finansowania z myślą o udzielaniu wsparcia finansowego organizacjom, które dostarczają wytycznych i udzielają wsparcia osobom, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, i propagowaniu finansowania na poziomie Unii dostępnego dla tych organizacji, w szczególności do zapewnienia, by dysponowały one zasobami wystarczającymi do szybkiego reagowania na takie postępowania.

27. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby pozwani w ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej mogli otrzymać przystępną cenowo i łatwo dostępną pomoc prawną.
28. Państwa członkowskie powinny ułatwić wymianę informacji i najlepszych praktyk między organizacjami, które dostarczają wytycznych i udzielają wsparcia osobom, wobec których prowadzone są ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.

GROMADZENIE DANYCH, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I MONITOROWANIE

29. Państwa członkowskie powinny, z uwzględnieniem swoich rozwiązań instytucjonalnych w zakresie statystyk sądowych, powierzyć co najmniej jednemu organowi odpowiedzialność za gromadzenie i agregowanie – przy pełnym poszanowaniu wymogów w zakresie ochrony danych – danych o ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej wszczynanych w ich jurysdykcji. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby jeden organ był odpowiedzialny za koordynowanie informacji i zgłaszanie co roku Komisji zagregowanych danych, po raz pierwszy przed końcem 2023 r., zgromadzonych na poziomie krajowym, przy pełnym poszanowaniu wymogów w zakresie ochrony danych. Komisja będzie publikować roczne podsumowanie otrzymanych informacji.
30. W stosownych przypadkach grupa ekspertów UE ds. przeciwdziałania SLAPP mogłaby wspierać opracowanie i jak najlepsze wykorzystanie norm i formularzy dotyczących gromadzenia danych.
31. Dane, o których mowa w pkt 29, powinny obejmować:
 - a) liczbę przypadków ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowania sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej wszczętych w danym roku;
 - b) liczbę przypadków ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowania sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej umorzonych na wczesnym etapie – zarówno co do istoty sprawy, jak i ze względów formalnych – w danym roku począwszy od 2022 r.;
 - c) liczbę postępowania sądowych z podziałem na rodzaj pozwanego (np. dziennikarz, obrońca praw człowieka, redakcja prasowa);
 - d) liczbę postępowania sądowych z podziałem na rodzaj powoda (np. polityk, osoba prywatna, przedsiębiorstwo, powód będący podmiotem zagranicznym);
 - e) dane o aktach zaangażowania publicznego, w związku z którymi wszczęto postępowanie sądowe;
 - f) dane dotyczące szacunkowej kwoty wstępnego odszkodowania, o które wystąpili powodowie;
 - g) opis poszczególnych podstaw prawnych wykorzystanych przez powodów i związane z nimi dane;
 - h) dane o czasie trwania postępowania, uwzględniając wszystkie instancje;
 - i) dane na temat elementów transgranicznych oraz
 - j) o ile są dostępne, inne dane, w tym dotyczące sądowych kosztów postępowania oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednie dane dotyczące historycznych okoliczności spraw.
32. Organ zapewniający koordynację, o którym mowa w pkt 29, powinien publikować dane w dostępnych formatach na swojej stronie internetowej oraz, w stosownych przypadkach, za pomocą innych odpowiednich narzędzi, podejmując jednocześnie niezbędne działania w celu zapewnienia ochrony praw osób, których dotyczą ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.

PRZEPISY KOŃCOWE

33. Państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystać wsparcie finansowe dostępne na szczeblu unijnym na potrzeby wdrożenia szczegółowych przepisów niniejszego zalecenia oraz propagować możliwości finansowania dostępne dla podmiotów publicznych i prywatnych, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności w ramach programu CERV i programu „Sprawiedliwość”.

34. Do końca 2023 r., a następnie na żądanie, państwa członkowskie powinny przekazać Komisji, zgodnie z przepisami o ochronie danych, sprawozdanie z wdrożenia niniejszego zalecenia zawierające zagregowane dane skonsolidowane na poziomie państw członkowskich. W razie potrzeby Komisja będzie prowadziła na odpowiednich forach dyskusje z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami dotyczące środków i działań przedsięwziętych w celu stosowania zalecenia.
35. Nie później niż 5 lat od daty przyjęcia niniejszego zalecenia Komisja oceni jego wpływ na zmiany w zakresie ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, jakie nastąpiły w Unii Europejskiej. Na tej podstawie Komisja ustali, czy konieczne jest podjęcie dodatkowych kroków w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony osobom, wobec których prowadzone są takie postępowania, biorąc pod uwagę ustalenia przedstawione w sprawozdaniach Komisji na temat praworządności oraz inne istotne informacje, w tym dane zewnętrzne.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 kwietnia 2022 r.

W imieniu Komisji
Didier REYNDERS
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

Elementy, które można uwzględnić w szkoleniu na temat roszczeń z tytułu naruszenia przepisów o ochronie danych w kontekście ewidentnie bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej (powszechnie określanych jako „SLAPP”):

- Przepisy, które państwa członkowskie przyjęły, aby pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacji, i które określają wyjątki lub odstępstwa od przepisów wymienionych w art. 85 ust. 2 RODO w odniesieniu do przetwarzania prowadzonego do celów dziennikarskich lub do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej, jeżeli są one niezbędne, by pogodzić te dwa prawa.
 - Jeżeli chodzi o wykonywanie przez osobę, której dane dotyczą, przysługujących jej praw wynikających z RODO, art. 12 ust. 5 RODO stanowi, że w przypadku żądań, które są ewidentnie nieuzasadnione lub nadmierne, można odmówić podjęcia działań w związku z żądaniem (lub pobrać rozsądną opłatę).
 - Prawo do sprostowania, o którym mowa w art. 16 RODO, dotyczy wyłącznie sytuacji, w których dane osobowe są nieprawidłowe. Ponadto prawo żądania uzupełnienia niekompletnych danych osobowych nie jest automatyczne i zależy od celu przetwarzania.
 - Jeżeli chodzi o wykonywanie prawa do bycia zapomnianym, RODO stanowi, że prawo to nie ma zastosowania, w zakresie w jakim przetwarzanie jest niezbędne do korzystania z prawa do wolności wypowiedzi i informacji (art. 17 ust. 3 lit. a) RODO).
 - Aby istniała bariera w wyborze sądu ze względu na możliwość korzystniejszego rozstrzygnięcia sprawy (ang. *forum-shopping*), art. 79 ust. 2 RODO stanowi, że postępowanie przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu – np. dziennikarzowi, obrońcy praw, podmiotowi społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstwu medialnemu itp. – może zostać wszczęte przed sądem państwa członkowskiego, w którym administrator lub podmiot przetwarzający posiadają jednostkę organizacyjną lub w którym osoba, której dane dotyczą, ma miejsce zwykłego pobytu, chyba że administrator lub podmiot przetwarzający jest organem publicznym państwa członkowskiego wykonującym swoje uprawnienia publiczne. Przepis ten nie pozostawia możliwości wnoszenia skarg na naruszenie przepisów o ochronie danych, w tym roszczeń o odszkodowanie, przed innymi sądami bez żadnego związku z przetwarzaniem danych osobowych, miejscem prowadzenia działalności przez dziennikarza lub media lub też miejscem zwykłego pobytu powoda.
-

REGULAMINY WEWNĘTRZNE

DECYZJA ZARZĄDU nr 28/2022

z dnia 4 kwietnia 2022 r.

w sprawie wewnętrznych zasad dotyczących ograniczania niektórych praw osób, których dane dotyczą, w związku z przetwarzaniem danych osobowych w ramach działań prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej

ZARZĄD,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 16,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE ⁽¹⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem”), w szczególności jego art. 25,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 ⁽²⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej”), w szczególności jego art. 86 ust. 2,

po konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych 16 listopada 2021 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej („Agencja”) jest uprawniona do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, postępowań przeddyscyplinarnych, dyscyplinarnych i postępowań dotyczących zawieszania, zgodnie z regulaminem pracowniczym urzędników Unii Europejskiej i warunkami zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej, ustanowionymi rozporządzeniem Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽³⁾ („regulamin pracowniczy”), i z decyzją zarządu nr 26/2018 z dnia 25 października 2018 r. ustanawiającą przepisy wykonawcze w sprawie dochodzeń administracyjnych i postępowań dyscyplinarnych. Jeżeli jest to wymagane, powiadamia ona również OLAF.
- (2) Pracownicy Agencji zobowiązani są do zgłaszania potencjalnie niezgodnych z prawem działań, w tym nadużyć finansowych i korupcji, szkodzących interesom Unii. Pracownicy są również zobowiązani do zgłaszania działań związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych, które mogą stanowić poważne niedopełnienie obowiązków urzędników Unii. Kwestię tę reguluje decyzja zarządu nr 17/2019 z dnia 18 lipca 2019 r. ustanawiająca wytyczne Fronteksu w sprawie informowania o nieprawidłowościach.
- (3) Agencja opracowała politykę zapobiegania i skutecznego postępowania w przypadku faktycznego lub potencjalnego mobbingu lub molestowania seksualnego w miejscu pracy, zgodnie z decyzją zarządu nr 16/2019 z dnia 18 lipca 2019 r. ustanawiającą środki wykonawcze stosownie do regulaminu pracowniczego. W decyzji tej ustanowiono nieformalną procedurę, w ramach której osoba będąca domniemaną ofiarą nękania może skontaktować się z zaufanymi doradcami Agencji.
- (4) Agencja może również prowadzić dochodzenia w sprawie potencjalnych naruszeń przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE („EUCI”) na podstawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony EUCI.

⁽¹⁾ Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39.

⁽²⁾ Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1.

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot oraz ustanawiające specjalne środki stosowane tymczasowo wobec urzędników Komisji (Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1).

- (5) Agencja podlega zarówno audytom wewnętrznym, jak i zewnętrznym dotyczącym jej działań, w tym audytem przeprowadzonym przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Audyty wewnętrzne przeprowadza jednostka audytu wewnętrznego Agencji utworzona decyzją zarządu nr 43/2020 z dnia 9 grudnia 2020 r. ustanawiającą zmienioną strukturę organizacyjną Agencji oraz odpowiednią decyzją dyrektora wykonawczego zgodnie z art. 80 decyzji zarządu nr 19/2019 z dnia 23 lipca 2019 r. ustanawiającą rozporządzenie finansowe Fronteksu.
- (6) Agencja rozpatruje skargi zewnętrzne, zwłaszcza skargi otrzymane w kontekście mechanizmu skargowego utworzonego zgodnie z art. 111 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w celu monitorowania i zapewnienia poszanowania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji.
- (7) Uczestnicy działań Fronteksu mają obowiązek zgłaszania poważnych zdarzeń zgodnie z art. 38 ust. 3 lit. h) rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i decyzją dyrektora wykonawczego z dnia 19 kwietnia 2021 r. w sprawie obowiązującej procedury działania (SOP) – zgłoszenia dotyczące poważnych zdarzeń⁽⁴⁾. Agencja ustanowiła również odpowiedni mechanizm nadzorczy w celu monitorowania stosowania zasad rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej dotyczących użycia siły przez personel statutowy, w tym przepisów dotyczących sprawozdawczości i środków szczególnych, w tym środków o charakterze dyscyplinarnym, w odniesieniu do użycia siły podczas rozmieszczeń. Kwestię tę reguluje decyzja zarządu nr 7/2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. ustanawiająca mechanizm nadzorczy w celu monitorowania stosowania zasad dotyczących użycia siły przez personel statutowy w stałej służbie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Agencja monitoruje również użycie siły przez personel oddelegowany do Agencji przez państwa członkowskie na długi okres, personel zapewniany przez państwa członkowskie na potrzeby krótkoterminowych rozmieszczeń oraz personel wchodzący w skład rezerwy szybkiego reagowania do celów szybkich interwencji na granicy, w ramach stosowania siły w działaniach operacyjnych Fronteksu zgodnie z odpowiednią decyzją dyrektora wykonawczego.
- (8) W kontekście takich dochodzeń administracyjnych, audytów, rozpatrywania skarg i prowadzenia postępowań, zgłaszania poważnych zdarzeń i prowadzenia działań w zakresie monitorowania Agencja współpracuje z właściwymi organami państw członkowskich⁽⁵⁾ oraz innymi instytucjami, organami i jednostkami organizacyjnymi Unii.
- (9) Agencja może współpracować z właściwymi organami państw trzecich i organizacjami międzynarodowymi, na ich wniosek lub z własnej inicjatywy.
- (10) Agencja angażuje się w sprawy przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej i sądami krajowymi, w przypadku gdy kieruje kwestię do Trybunału, broni podjętej przez siebie decyzji, którą zaskarżono przed Trybunałem, albo interweniuje w sprawach istotnych dla jej zadań. W tym kontekście Agencja może być zmuszona do zachowania poufności danych osobowych zawartych w dokumentach uzyskanych przez strony lub interwenientów.
- (11) Aby wywiązać się ze swoich zadań, Agencja gromadzi i przetwarza informacje i kilka kategorii danych osobowych, w tym dane dotyczące tożsamości osób fizycznych, informacje kontaktowe, służbowe role i zadania, informacje na temat prywatnego i zawodowego zachowania oraz prywatnych i zawodowych wyników, a także dane finansowe. Agencja działa zatem w charakterze administratora danych.
- (12) Na mocy rozporządzenia Agencja jest zatem zobowiązana do informowania osób, których dane dotyczą, o tych czynnościach przetwarzania oraz do poszanowania ich praw jako osób, których dane dotyczą.
- (13) Agencja może być zobowiązana do pogodzenia tych praw z celami dochodzeń administracyjnych, audytów, dochodzeń, zgłaszania poważnych zdarzeń i monitorowania stosowania przepisów rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej dotyczących użycia siły oraz postępowań sądowych. Może być również wymagane zapewnienie równowagi między prawami osób, których dane dotyczą, a podstawowymi prawami i wolnościami innych osób, których dane dotyczą. W tym celu zgodnie z art. 25 rozporządzenia i art. 86 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej Agencja ma możliwość ograniczenia na określonych warunkach stosowania art. 14–22, 35 i 36 rozporządzenia, a także jego art. 4, o ile ich przepisy odpowiadają prawom i obowiązkom przewidzianym w art. 14–20. O ile w akcie prawnym przyjętym na podstawie Traktatów nie przewidziano ograniczeń, konieczne jest przyjęcie przepisów wewnętrznych, na mocy których Agencja jest uprawniona do ograniczania tych praw.

⁽⁴⁾ Decyzja dyrektora wykonawczego nr R-ED-2021-51 z dnia 19 kwietnia 2021 r. w sprawie obowiązującej procedury działania (SOP) – zgłoszenia dotyczące poważnych zdarzeń.

⁽⁵⁾ Do celów niniejszej decyzji termin „państwa członkowskie” obejmuje również państwa uczestniczące w odpowiednim rozwoju dorobku Schengen w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i jego Protokołu (nr 19) w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej.

- (14) Agencja może np. potrzebować ograniczyć informacje, które przekazuje osobie, której dane dotyczą, na temat przetwarzania jej danych osobowych podczas etapu wstępnej oceny dochodzenia administracyjnego lub podczas samego dochodzenia, przed możliwym umorzeniem sprawy lub na etapie postępowania przeddyscyplinarnego, lub też w sytuacji, w której osoba, której dane dotyczą, może potencjalnie podlegać środkom szczególnym, w tym środkom o charakterze dyscyplinarnym, w odniesieniu do użycia siły podczas rozmieszczeń. W pewnych okolicznościach udzielenie takich informacji może poważnie wpłynąć na zdolność Agencji do skutecznego prowadzenia dochodzenia lub skutecznej realizacji funkcji monitorowania użycia siły zawsze, gdy na przykład istnieje ryzyko, że dana osoba może zniszczyć dowody lub wpływać na potencjalnych świadków przed ich przesłuchaniem.
- (15) Agencja może być również zobowiązana do ochrony praw i wolności świadków, a także innych zaangażowanych osób. Podobnie Agencja może potrzebować ograniczyć informacje, które przekazuje osobie, której dane dotyczą, na temat przetwarzania jej danych osobowych, jeżeli udzielenie tych informacji może mieć poważny wpływ na etap oceny i walidacji procesu zgłaszania poważnych zdarzeń zgodnie z art. 38 ust. 3 lit. h) rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.
- (16) Konieczna może być ochrona anonimowości świadka lub sygnalisty, który zwrócił się o nieujawnianie jego tożsamości. W takim przypadku Agencja może podjąć decyzję o ograniczeniu dostępu do tożsamości, oświadczeń i innych danych osobowych takich osób w celu ochrony ich praw i wolności. W szczególności Agencja może być zobowiązana do ochrony anonimowości świadków lub innych osób zgłaszających zdarzenia z użyciem siły zgodnie z mechanizmem nadzorczym służącym do monitorowania stosowania przepisów rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej dotyczących użycia siły. Podobnie w kontekście zgłaszania poważnych zdarzeń zgodnie z art. 38 ust. 3 lit. h) rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej Agencja może być zobowiązana do ochrony anonimowości uczestników działania Fronteksu, którzy zgłosili takie zdarzenie.
- (17) Może zaistnieć konieczność ochrony poufnych informacji dotyczących pracownika, który skontaktował się z zaufanymi doradcami Agencji. W takich przypadkach Agencja może potrzebować ograniczyć dostęp do danych dotyczących tożsamości, oświadczeń i innych danych osobowych domniemanej ofiary, domniemanego sprawcy i innych zaangażowanych osób w celu ochrony praw i wolności wszystkich osób, których ta sprawa dotyczy.
- (18) Agencja przetwarza dane osobowe personelu statutowego dotyczące sprawności fizycznej i psychicznej, w tym w razie potrzeby do celów upoważnienia do noszenia i używania broni zgodnie z art. 82 ust. 7 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i decyzji zarządu nr 3/2021 z dnia 15 stycznia 2021 r. ⁽⁶⁾. Zważywszy, że dane medyczne stanowią dane wrażliwe oraz aby chronić osobę, której dane dotyczą, przed bezpośrednim dostępem do dokumentacji, który może być szkodliwy dla stanu jej zdrowia fizycznego i psychicznego, Agencja udziela pośredniego dostępu do odpowiednich informacji medycznych za pośrednictwem doradcy medycznego Agencji lub zewnętrznego świadczeniodawcy w zakresie stosowanych informacji i porad medycznych.
- (19) Agencja powinna stosować ograniczenia tylko wtedy, gdy szanują istotę podstawowych praw i wolności, są absolutnie niezbędne i stanowią środek proporcjonalny w społeczeństwie demokratycznym. Agencja powinna przedstawić przyczyny stanowiące uzasadnienie tych ograniczeń.
- (20) Zgodnie z zasadą rozliczalności Agencja powinna prowadzić rejestr stosowania ograniczeń.
- (21) Przy przetwarzaniu danych osobowych wymienianych z innymi organizacjami w ramach wykonywania swoich zadań Agencja i te organizacje powinny konsultować się ze sobą w sprawie możliwych podstaw nałożenia ograniczeń oraz konieczności i proporcjonalności tych ograniczeń, chyba że zagrażałoby to działalności Agencji.
- (22) Art. 25 ust. 6 rozporządzenia zobowiązuje administratora danych do informowania osób, których dane dotyczą, o podstawowych powodach zastosowania ograniczenia oraz przysługującym im prawie do wniesienia skargi do EIOD.

⁽⁶⁾ Decyzja zarządu nr 3/2021 z dnia 15 stycznia 2021 r. ustanawiająca zasady dotyczące udzielania przez dyrektora wykonawczego upoważnienia personelowi statutowemu do noszenia i używania broni, w tym w zakresie obowiązkowej współpracy z właściwymi organami krajowymi, oraz zapewnijająca dalsze przestrzeganie przez personel statutowy warunków wydawania takich upoważnień.

- (23) Zgodnie z art. 25 ust. 8 rozporządzenia Agencja ma prawo wstrzymać przekazanie osobie, której dane dotyczą, informacji o powodach zastosowania ograniczenia, pominąć je lub go odmówić, jeżeli w jakikolwiek sposób unieważniłoby to skutek ograniczenia. Agencja powinna ocenić indywidualnie, czy powiadomienie o ograniczeniu anulowałoby jego skutek.
- (24) Agencja powinna znieść ograniczenie niezwłocznie po ustaniu warunków uzasadniających ograniczenie i regularnie oceniać te warunki.
- (25) W celu zagwarantowania jak największej ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, oraz zgodnie z art. 44 ust. 1 rozporządzenia, należy skonsultować z inspektorem ochrony danych Agencji w odpowiednim czasie wszelkie ograniczenia, które mogą być zastosowane, i zweryfikować ich zgodność z niniejszą decyzją.
- (26) Agencja określiła odrębne zasady dotyczące przetwarzania operacyjnych danych osobowych, zgodnie z art. 90 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym szczególne zasady wewnętrzne dotyczące zatrzymywania operacyjnych danych osobowych i zasady dotyczące ograniczeń mających zastosowanie do stosownych praw osób, których dane dotyczą ⁽⁷⁾,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Przedmiot, zakres stosowania i administracja

1. W niniejszej decyzji ustanawia się zasady dotyczące warunków, na jakich Agencja może ograniczyć stosowanie art. 4, 14–22, 35 i 36 rozporządzenia na podstawie art. 25 tego rozporządzenia i art. 86 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

Niniejsza decyzja ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez Agencję do celów zadań administracyjnych zgodnie z art. 87 ust. 1 lit. h) rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

2. Zgodnie z ust. 1 i z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszej decyzji ograniczenia można stosować w odniesieniu do następujących praw: prawa do udzielania informacji osobom, których dane dotyczą, praw osoby, której dane dotyczą, do dostępu, sprostowania, usunięcia danych, ograniczenia przetwarzania, prawa do zawiadomienia osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych lub prawa do poufności łączności elektronicznej.

3. Kategorie danych osobowych, których dotyczy niniejsza decyzja, obejmują kategorię „obiektywnych/twardych danych” (np. dane umożliwiające identyfikację, dane kontaktowe, dane zawodowe, dane administracyjne, dane pozyskane z określonych źródeł, dane pochodzące z łączności elektronicznej oraz dane o ruchu) oraz kategorię „subiektywnych/miękkich danych” (np. dane związane z tokiem rozumowania, dane behawioralne, oceny, dane o zachowaniu i postępowaniu oraz dane dotyczące przedmiotu danej procedury lub czynności lub przedstawione w związku z przedmiotem danej procedury lub czynności).

4. Agencję jako administratora reprezentuje dyrektor wykonawczy. Zastosowanie mają przepisy Agencji w sprawie wykonania rozporządzenia w odniesieniu do administracji danych ⁽⁸⁾.

5. Osobom, których dane dotyczą, przekazuje się informacje na temat wyznaczonych administratorów za pomocą informacji lub wpisów publikowanych na stronie internetowej lub w intranecie Agencji.

Artykuł 2

Ograniczenia

1. Agencja może ograniczyć stosowanie art. 14–22, 35 i 36 rozporządzenia, a także jego art. 4 – o ile ich przepisy odpowiadają prawom i obowiązkom przewidzianym w art. 14–22 – w kontekście celu przetwarzania danych osobowych wskazanego w art. 1 ust. 1 niniejszej decyzji:

⁽⁷⁾ Decyzja zarządu nr 69/2021 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiająca zasady dotyczące przetwarzania operacyjnych danych osobowych przez Agencję.

⁽⁸⁾ Decyzja zarządu nr 56/2021 w dniu 15 października 2021 r. ustanawiająca zasady wykonawcze w sprawie stosowania rozporządzenia (UE) 2018/1725 dotyczące zadań, obowiązków i uprawnień inspektora ochrony danych, a także zasady dotyczące wyznaczonych administratorów w Fronteksie.

- a) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. b), c), f), g) i h) rozporządzenia, gdy prowadzi dochodzenia administracyjne, postępowania przeddyscyplinarne, dyscyplinarne lub postępowania dotyczące zawieszenia na podstawie art. 86 regulaminu pracowniczego i załącznika IX do regulaminu pracowniczego oraz decyzji zarządu nr 26/2018 z dnia 25 października 2018 r. ustanawiającej ogólne przepisy wykonawcze w sprawie dochodzeń administracyjnych i postępowań dyscyplinarnych, gdy zgłasza sprawy do OLAF, oraz zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. c), g) i h) rozporządzenia, gdy inspektor ochrony danych rozpatruje sprawy bezpośrednio związane z jego zadaniami, w szczególności gdy prowadzi dochodzenia dotyczące działań w zakresie przetwarzania danych realizowanych przez Agencję zgodnie z art. 5 ust. 11 decyzji zarządu nr 56/2021 z dnia 15 października 2021 r. ⁽⁹⁾. Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji, przysługujące pracownikowi, danej osobie fizycznej lub osobie trzeciej w odniesieniu do wszelkich informacji, które mogą mieć poważny wpływ na przyszłe lub trwające dochodzenia, postępowania przeddyscyplinarne, dyscyplinarne i postępowania dotyczące zawieszenia, w tym oświadczeń świadków i innych dokumentów;
- b) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. h) rozporządzenia, gdy zapewnia, aby pracownicy Agencji mogli zgłaszać fakty z zachowaniem poufności, gdy uważają, że występują poważne nieprawidłowości, jak określono w decyzji zarządu nr 17/2019 z dnia 18 lipca 2019 r. ustanawiającej wytyczne Fronteksu dotyczące informowania o nieprawidłowościach. Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji, przysługujące osobom, których dane dotyczą i które potencjalnie mogą być zamieszczone w domniemane nadużycia, w odniesieniu do wszelkich informacji, które mogą naruszyć anonimowość osoby zgłaszającej poważną nieprawidłowość;
- c) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. h) rozporządzenia, gdy zapewnia, aby pracownicy Agencji mogli korzystać ze wsparcia zatrudnionych doradców, jak określono w decyzji zarządu nr 16/2019 z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie polityki Fronteksu dotyczącej ochrony godności osoby i zapobiegania mobbingowi i molestowaniu seksualnemu. Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji, przysługujące domniemanym sprawcom, w stosownych przypadkach, aby chronić anonimowość potencjalnej ofiary nękania i anonimowość świadków;
- d) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. c), g) i h) rozporządzenia, gdy prowadzi audyty wewnętrzne i zewnętrzne w związku z działaniami lub służbami Agencji, w szczególności jeżeli audyty wewnętrzne przeprowadza jednostka audytu wewnętrznego Agencji. Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2, przysługujące osobom, których dane dotyczą, w odniesieniu do informacji, które mogą naruszyć poufność informacji gromadzonych w ramach audytu lub naruszać przebieg trwającego audytu;
- e) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. b), e), g) i h) rozporządzenia, w kontekście dochodzeń prowadzonych przez Prokuraturę Europejską (EPPO). Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji, przysługujące osobom, których dane dotyczą, w odniesieniu do informacji niezbędnych do zapewnienia prawidłowego przebiegu i poufności dochodzeń prowadzonych przez EPPO;
- f) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. c), e), g) i h) rozporządzenia, gdy rozpatruje skargi, w tym skargi otrzymane przez Agencję w kontekście mechanizmu skargowego utworzonego zgodnie z art. 111 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w celu monitorowania i zapewnienia poszanowania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji oraz odpowiednią decyzją dyrektora wykonawczego. Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji, przysługujące pracownikowi uczestniczącemu w danym działaniu Agencji ⁽¹⁰⁾, którego to pracownika dotyczy skarga, w odniesieniu do wszelkich informacji, które mogą mieć poważny wpływ na weryfikację i rozpatrzenie skargi;
- g) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. c), e), g) i h) rozporządzenia, gdy rozpatruje zgłoszenia dotyczące poważnych zdarzeń zgodnie z art. 38 ust. 3 lit. h) rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i decyzją dyrektora wykonawczego z dnia 19 kwietnia 2021 r. w sprawie obowiązującej procedury działania (SOP) – zgłoszenia dotyczące poważnych zdarzeń. Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji, przysługujące osobom, których dane dotyczą, wymienionym w zgłoszeniu dotyczącym poważnego zdarzenia w odniesieniu do wszelkich informacji, które mogą mieć poważny wpływ na walidację i ocenę danego zgłoszenia dotyczącego poważnego zdarzenia, a także na działania następcze i anonimowość świadków lub innych osób zgłaszających zdarzenia, w tym migrantów i osób powracających;

⁽⁹⁾ Decyzja zarządu nr 56/2021 z dnia 15 października 2021 r. ustanawiająca zasady wykonawcze w sprawie stosowania rozporządzenia (UE) 2018/1725 dotyczące zadań, obowiązków i uprawnień inspektora ochrony danych, a także zasady dotyczące wyznaczonych administratorów w Fronteksie.

⁽¹⁰⁾ „Personel uczestniczący w danym działaniu Agencji” oznacza członków zespołu, w tym własnych pracowników Agencji lub pracowników kategorii 2, 3 i 4 w stałej służbie.

- h) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. b), c), f), g) i h) rozporządzenia, gdy monitoruje stosowanie zasad dotyczących użycia siły przez personel statutowy w stałej służbie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej na podstawie art. 55 ust. 5 lit. a) rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i decyzji zarządu nr 7/2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. oraz gdy monitoruje użycie siły przez personel oddelegowany do Agencji przez państwa członkowskie na długi okres, personel zapewniany przez państwa członkowskie na potrzeby krótkoterminowych rozmieszczeń oraz personel wchodzący w skład rezerwy szybkiego reagowania do celów szybkich interwencji na granicy, w ramach stosowania siły w działaniach operacyjnych Fronteksu zgodnie z odpowiednią decyzją dyrektora wykonawczego. Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji, przysługujące osobom, których dane dotyczą, wymienionym w zgłoszeniu dotyczącym użycia siły w odniesieniu do informacji (w tym oświadczeń świadków i innych dokumentów), które mogą mieć poważny wpływ na weryfikację zgłoszenia oraz wszelkie przyszłe lub trwające działania następcze, w tym dochodzenia, postępowania przeddyscyplinarne, dyscyplinarne i postępowania dotyczące zawieszenia;
- i) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. b), c), d), g) i h) rozporządzenia, gdy udziela pomocy innym instytucjom, organom i jednostkom organizacyjnym UE lub otrzymuje od nich pomoc, lub współpracuje z nimi w kontekście działań prowadzonych na podstawie lit. a)–h) niniejszego ustępu i zgodnie ze stosownymi umowami o gwarantowanym poziomie usług, protokołami ustaleń i uzgodnieniami roboczymi;
- j) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. b), c), f), g) i h) rozporządzenia, gdy udziela pomocy właściwym organom krajowym państw członkowskich lub otrzymuje od nich pomoc, lub współpracuje z nimi, na ich wniosek albo z własnej inicjatywy, zwłaszcza w kontekście działań przewidzianych w lit. f)–h) tego ustępu i na podstawie przepisów rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i decyzji zarządu;
- k) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. b), c), f), g) i h) rozporządzenia, gdy udziela pomocy właściwym organom krajowym państw trzecich i organizacjom międzynarodowym lub otrzymuje od nich pomoc, lub współpracuje z takimi organami i organizacjami, zwłaszcza na podstawie odpowiednich protokołów ustaleń i porozumień roboczych;
- l) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. e) rozporządzenia, gdy przetwarza dane osobowe w kontekście postępowań przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub krajowymi sądami lub trybunałami;
- m) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. h) rozporządzenia, gdy przetwarza wnioski pracowników o dostęp do ich dokumentacji medycznej dotyczącej ich sprawności fizycznej i psychicznej, jeżeli bezpośredni dostęp do tej dokumentacji może być szkodliwy dla danej osoby, której dane dotyczą, mając na uwadze jej zdrowie fizyczne lub psychiczne. W takich przypadkach Agencja udziela pośredniego dostępu do odpowiednich informacji medycznych za pośrednictwem doradcy medycznego Agencji lub zewnętrznego świadczeniodawcy;
- n) zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. c), d), g) i h) rozporządzenia, gdy przeprowadza analizy bezpieczeństwa, które mogą skutkować dochodzeniami wewnętrznymi dotyczącymi cyberincydentów lub nadużyć systemów informatycznych, w tym z udziałem CERT-EU, gdy zapewnia bezpieczeństwo wewnętrzne za pomocą monitoringu wizyjnego, kontroli dostępu i dochodzeń, zabezpiecza systemy teleinformatyczne oraz stosuje techniczne środki zaradcze dotyczące bezpieczeństwa. Agencja może ograniczyć niektóre prawa, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji, przysługujące osobom, których dane dotyczą, w odniesieniu do informacji, które mogą mieć poważny wpływ na takie analizy bezpieczeństwa, środki zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym kontrolę dostępu, postępowania sprawdzające oraz techniczne środki zaradcze dotyczące bezpieczeństwa.

2. Wszelkie ograniczenia respektują istotę podstawowych praw i wolności oraz są niezbędne i proporcjonalne w społeczeństwie demokratycznym.

3. Badanie konieczności i analizę proporcjonalności przeprowadza się indywidualnie dla każdego przypadku przed wprowadzeniem ograniczeń. Ograniczenia nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle niezbędne do osiągnięcia ich celu.

4. Do celów rozliczalności Agencja prowadzi rejestr opisujący przyczyny zastosowanych ograniczeń, mające zastosowanie przesłanki z ust. 1, jak również wynik testu konieczności i proporcjonalności. Dokumentacja ta stanowi część rejestru, który jest udostępniany na wniosek EIOD. Agencja przygotowuje i podaje do wiadomości publicznej sprawozdania okresowe dotyczące stosowania art. 25 rozporządzenia.

5. Przetwarzając dane osobowe otrzymane od innych organizacji w ramach wykonywania swoich zadań, Agencja konsultuje się z tymi organizacjami w sprawie możliwych powodów nałożenia ograniczeń oraz konieczności i proporcjonalności tych ograniczeń, chyba że zagrażałoby to działalności Agencji.

Artykuł 3

Zagrożenia dla praw i wolności osób, których dane dotyczą

1. Oceny ryzyka dla praw i wolności osób, których dane dotyczą, wynikające z nałożenia ograniczeń oraz szczegóły dotyczące okresu stosowania tych ograniczeń są zamieszczane w rejestrze czynności przetwarzania prowadzonym przez Agencję na podstawie art. 31 rozporządzenia. Należy je również zamieszczać we wszelkich ocenach skutków dla ochrony danych dotyczących tych ograniczeń, prowadzonych na podstawie art. 39 rozporządzenia.
2. Ilekroć Agencja ocenia konieczność i proporcjonalność ograniczenia, uwzględnia potencjalne zagrożenia dla praw i wolności osoby, której dane dotyczą.
3. Ograniczeń nie stosuje się, gdy wykonanie ograniczonego prawa skutkowałoby brakiem celowości tego ograniczenia lub miałyby negatywny wpływ na prawa lub wolności innych osób, których dane dotyczą.

Artykuł 4

Zabezpieczenia i okresy przechowywania

1. Agencja wdraża zabezpieczenia, aby zapobiegać nadużyciom i niezgodnemu z prawem dostępowi do danych osobowych, względem których stosuje się lub można zastosować ograniczenia, lub niezgodnemu z prawem przekazywaniu takich danych. Takie zabezpieczenia obejmują środki techniczne i organizacyjne oraz są w razie potrzeby wyszczególnione w decyzjach zarządu Agencji, decyzjach dyrektora wykonawczego, planach operacyjnych sporządzanych zgodnie z art. 38 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, wewnętrznych decyzjach, procedurach i informacjach administracyjnych. Zabezpieczenia te obejmują:

- a) wyraźną definicję ról, obowiązków i etapów proceduralnych;
- b) w stosownych przypadkach bezpieczne środowisko elektroniczne, które zapobiega niezgodnemu z prawem i przypadkowemu dostępowi nieupoważnionych osób do danych elektronicznych lub ich przesyłowi do takich osób;
- c) w stosownych przypadkach bezpieczne przechowywanie i przetwarzanie dokumentów papierowych;
- d) należyte monitorowanie ograniczeń i okresowe przeglądy ich stosowania.

Przeglądy, o których mowa w lit. d), prowadzone są co najmniej raz na sześć miesięcy i mogą skutkować zniesieniem ograniczeń zgodnie z ust. 2. Do celów rozliczalności przeglądy dokumentuje wyznaczony administrator.

2. Ograniczenia są znoszone, gdy tylko przestają występować okoliczności uzasadniające ich stosowanie.
3. Dane osobowe są przechowywane zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi przechowywania Agencji, które mają być określone w rejestrach ochrony danych prowadzonych na podstawie art. 31 rozporządzenia. Na koniec okresu przechowywania dane osobowe są usuwane, anonimizowane lub przekazywane do archiwów zgodnie z art. 13 rozporządzenia.

Artykuł 5

Zaangażowanie inspektora ochrony danych

1. Inspektor ochrony danych jest niezwłocznie informowany za każdym razem, gdy ogranicza się prawa osoby, której dane dotyczą, zgodnie z niniejszą decyzją. Należy przyznać tej osobie dostęp do powiązanych rejestrów i wszelkich dokumentów dotyczących merytorycznego lub prawnego kontekstu.
2. Inspektor ochrony danych może złożyć wniosek o dokonanie przeglądu stosowania ograniczenia. Agencja informuje inspektora ochrony danych na piśmie o wyniku przeglądu.
3. Agencja dokumentuje zaangażowanie inspektora ochrony danych w stosowanie ograniczeń, w tym przekazane mu informacje.
4. Wyznaczeni administratorzy informują inspektora ochrony danych w przypadku zniesienia ograniczenia.

Artykuł 6

Informowanie osób, których dane dotyczą, o ograniczeniach dotyczących ich praw

1. Agencja włącza do not na temat ochrony danych, publikowanych na swojej stronie internetowej i w swoim intranecie sekcję, w której przedstawia osobom, których dane dotyczą, ogólne informacje na temat możliwości ograniczenia praw osób, których dane dotyczą, zgodnie z art. 2 ust. 1. W informacjach tych uwzględnia się, które prawa mogą być ograniczane, podstawy możliwego stosowania ograniczeń i ich możliwy okres obowiązywania.
2. Agencja informuje osoby, których dane dotyczą, indywidualnie, na piśmie i bez zbędnej zwłoki o trwających lub przyszłych ograniczeniach ich praw. Agencja informuje osobę, której dane dotyczą, o głównych powodach stanowiących podstawę zastosowania ograniczenia, o jej prawie do skonsultowania się z inspektorem ochrony danych w celu podważenia ograniczenia oraz o jej prawie do wniesienia skargi do EIOD.
3. Agencja może odroczyć, pominąć lub odmówić udzielenia informacji dotyczących przyczyn ograniczenia i prawa do złożenia skargi do EIOD tak długo, jak długo skutkowałoby to uchyceniem skutku ograniczenia. Oceny zasadności takiej decyzji dokonuje się indywidualnie dla każdego przypadku. Gdy tylko przekazanie takich informacji przestaje wywoływać unieważnienie skutku ograniczenia, Agencja przekazuje te informacje osobie, której dane dotyczą.

Artykuł 7

Zawiadamianie osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych

1. Jeżeli Agencja jest zobowiązana do zawiadomienia o naruszeniu ochrony danych osobowych na podstawie art. 35 ust. 1 rozporządzenia, może ona w wyjątkowych okolicznościach ograniczyć takie powiadomienia w całości lub w części. W zgłoszeniu dokumentuje powody takiego ograniczenia, podstawę prawną, na mocy art. 2, i ocenę jego konieczności i proporcjonalności. Zgłoszenie to przekazuje się EIOD w momencie zgłoszenia naruszenia ochrony danych osobowych.
2. Jeżeli przyczyny ograniczenia przestają mieć zastosowanie, Agencja informuje osobę, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych i informuje ją o głównych powodach ograniczenia oraz o przysługującym jej prawie do wniesienia skargi do EIOD.

Artykuł 8

Poufność łączności elektronicznej

1. W wyjątkowych okolicznościach Agencja może ograniczyć prawo do poufności łączności elektronicznej na podstawie art. 36 rozporządzenia. Ograniczenia takie są zgodne z dyrektywą 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.
2. Jeżeli Agencja ogranicza prawo do poufności łączności elektronicznej, informuje daną osobę, której dane dotyczą, w odpowiedzi na jakikolwiek wniosek ze strony osoby, której dane dotyczą, o głównych powodach, na których opiera się zastosowanie ograniczenia, i o jej prawie do wniesienia skargi do EIOD.
3. Agencja może odroczyć, pominąć lub odmówić udzielenia informacji dotyczących przyczyn ograniczenia i prawa do złożenia skargi do EIOD tak długo, jak długo skutkowałoby to uchyceniem skutku ograniczenia. Oceny zasadności takiej decyzji dokonuje się indywidualnie dla każdego przypadku.

Artykuł 9

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

Sporządzono w drodze procedury pisemnej w dniu 4 kwietnia 2022 r.

W imieniu zarządu
Marko GAŠPERLIN
Przewodniczący

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)